

1.

A vagyoni védelem jogi alapjai

2.

A vagyoni védelemre vonatkozó jogszabályok és egyéb szabályok

A Magyar Köztársaság Alkotmánya a köztulajdont és a magántulajdont egyenjogúnak ismeri el és egyenlő védelemben részesíti, továbbá biztosítja a tulajdonhoz való jogot.

A tulajdon védelmének meghatározásánál két szempontot kell figyelembe venni:

1. a tulajdonjog tárgyainak védelme
2. a tulajdon funkciója vagy a tulajdonon folyó tevékenység szerinti védelem

A jogi szabályozás lehetőséget biztosít a tulajdonosnak, hogy a vagyont önhatalommal is megvédelmezze a támadás, zavarás, háborítás ellen. Ez a **tulajdonosi vagyoni védelem**.

A tulajdonos hatalma a dolog felett **abszolút** (bármit megtehet a tulajdonával) és **kizárólagos** (a dologgal csak ő tehet bármit).

A tulajdonost megilleti a **birtoklás joga és a birtokvédelem** (a birtok megvédésének két alapvető eszköze: az **önhatalom és a hatósági eljárás**).

A birtok megvédésének joga mind a **tulajdonost**, mind a **birtokost** megilleti, tehát ők a **vagyonvédelem alanyai**.

A vagyoni védelmi tevékenységet meghatározó szabályok hat nagy csoportba sorolhatók:

- jogszabályok,
- a polgári jogi szerződésben,
- a rendészeti szervezet alapító okiratában,
- a munkaszerződésben,
- a biztosítási szerződésben meghatározott szabályok
- és a vagyoni védelmi tevékenység szakmai szabályai.

-2-

Jogszabályok:

- **minden személyre és szervezetre**
 - Alkotmány (1949. évi. XX. tv.)
 - Büntető Törvénykönyv (1978. évi IV. tv.)
 - Polgári Törvénykönyv (1959. évi IV. tv.)
 - a Munka Törvénykönyve (1992. évi XXII. tv.)

- **a vagyonvédelemre vonatkozó szabályok**
 - vállalkozás keretében végzett vagyonőri tevékenység (1998. évi IV. tv.)
 - rendészeti tevékenység (6/1988 Mt. Rend) **hatályon kívül**
 - fegyveres biztonsági őrség (1959. évi CLIX/159 tv.)

A polgári jogi szerződés

A vállalkozás keretében végzett vagyonvédelmi tevékenység leglényegesebb okmánya.

A rendészeti szervezet alapító okiratában meghatározott szabályok

A rendészet leglényegesebb okmánya.

A munkaszerződés szabályai

Beépül a munkaköri leírásokba, a vállalat szabályzataiba, a vezetői utasításokba.

A biztosítási szerződésben meghatározott szabályok

A tulajdonos, illetve a vállalkozó által kötött biztosítási szerződés.

Szakmai szabályok

Kötelező jellegű és ajánlás jellegű szakmai szabályok.

1994. évi XXXIV. tv.	a rendőrségről
87/1995 Korm. rendelet	kötelező tanfolyam + vizsga
1990. évi V. tv.	az egyéni vállalkozásokról
115/1991. Korm. rendelet	a kézilőfegyverekről
38/1997.	vizsgán való feltételeknek való megfelelés
24/1998. BM rend.	rendőrségi igazgatási kérdések
27/1998. BM rend.	FBŐ Szolgálati Szabályzata, a napi tevékenységet szabályozza

3.

A rendészet, a fegyveres biztonsági őrség, valamint a vállalkozás keretében végzett vagyonőri tevékenység jellemző közös vonásai és különbségei

őrzés = folyamatos tevékenység, megelőző jellegű

védelem = folyamatban van az objektum elleni támadás

személyvédelem = testőri tevékenység

személyi védelem = a védelmet személy látja el

minden objektumnak van **védelmi rendszere** (zár, lakat, rács, jelzőrendszer)

A védelmi rendszer elemei

mechanikus (lassítás)

fizikai akadályok létesítése az elkövető mozgásának, tevékenységének lassítása érdekében

az akadályok leküzdése során az elkövető „kénytelen” nyomot hagyni

az akadályok a tárgyak védelmére szolgálnak

a mechanikai akadályok leküzdése időbe telik, ezáltal nő az elkövető tettenérési esélye

elektronikus (jelzés)

helyi riasztás kiváltása, tulajdonosok tájékoztatása

az elkövető pszichikai megzavarása, nyomok hátrahagyása

mechanikus akadályok leküzdésének jelzése

távriasztás (csendes riasztás) az elkövető tettenérésének elősegítése

személyi (élőerő)

a mechanikai és elektronikai rendszerek felügyelete

beavatkozás lehetősége, segítség kérése

elsődleges tűzvédelmi, elsősegély és egyéb feladatok végrehajtása

biztosítás (kockázat csökkentése)

„maradék” kockázati tényezőre vonatkozik, bár 100%-os biztonság nem létezik

a védelem lehet minimális, optimális, illetve maximális

vagyonvédelmi tevékenységek:

a biztonsági berendezések és rendszerek tervezése, készítése, felszerelése, javítása, karbantartása és az erre vonatkozó tanácsadás

-2-

RENDÉSZET	FBŐ (fegyveres biztonsági őr)	VAGYONŐR (vállalkozás keretében végzett vagyoni tevékenység)
6/1988 Mt rend. hatályon kívül	1997. évi CLIX. (159.) törvény	1998. évi IV. törvény
Elsőszámú vezető dönti el, hogyan megszervezi-e	Kötelező jellegű (nemzeti kincs, érték)	Saját belátás szerint
<p>-----Büntetlen előélet-----</p> <p>-----18. Év betöltése-----</p> <p>-----magyar állampolgárság-----</p>		
	-----belföldi lakóhellyel kell rendelkeznie-----	
Iskolai végzettséget nem kell igazolni	Fegyverismereti vizsga, Tanfolyam, Megfelelő szakképesítés	Tanfolyam és vizsga, Megfelelő szakképesítés
----- Nem hivatalos személyek -----		
	-----Közfeladatot ellátó személy----- ------(csak akkor, amikor szolgálatban van)-----	Fokozott büntetőjogi védelem nem illeti meg, hatósági jogkört nem gyakorolhat
	----- Formaruha ----- fel kell tüntetni a cég nevét és azt, hogy „vagyoniőr”	
Kényszerítő eszközök Szolgálati fegyver Figyelmeztető lövést adhat le + bilincs + elektromos sokkoló	Kényszerítő eszközök Szolgálati fegyver Figyelmeztető lövést adhat le + bilincs + elektromos sokkoló	Támadáselhárító Eszközök (csak jogos védelem esetén lehet használni (saját vagy mások testi épsége, anyagi javai) Jogi fegyver Nem lőhet figyelmeztetőt sem, csak támadás elhárítá- sára használhatja
Gáz-spray Gumibot Őrkutya Fegyver		

-3-

<u>Jogszerűség:</u>	jogosan használtam-e az eszközt? - jogtalan támadás esetén igen
<u>Arányosság:</u>	a támadásra használt eszköz arányban van-e a támadás elhárításával
<u>Időszerűség követelménye:</u>	a támadás elhárítása addig tarthat, amíg a támadás befejeződött
<u>Humanitárius elv:</u>	ne okozzak aránytalanul nagy sérülést a támadónak

4.

A fegyveres biztonsági őrseg tagja, valamint a vagyonőr (rendész) jogállása (különbségek)

RENDESZET	FBŐ (fegyveres biztonsági őr)	VAGYONŐR (vállalkozás keretében végzett vagyonőri tevékenység)
6/1988 Mt rend. Hatályon kívül	1997. évi CLIX. (159.) törvény	1998. évi IV. törvény
Elsősorú vezető dönti el, hogyan megszervezi-e	Kötelező jellegű (nemzeti kincs, érték)	Saját belátás szerint
----- Büntetlen előélet ----- ----- 18. év betöltése ----- ----- magyar állampolgárság -----		
	-----belföldi lakóhellyel kell rendelkeznie-----	
Iskolai végzettséget nem kell igazolni	Fegyverismereti vizsga, Tanfolyam, Megfelelő szakképesítés	Tanfolyam és vizsga, Megfelelő szakképesítés
----- Nem hivatalos személyek -----		
<u>JOGÁLLÁS</u> ----- Közfeladatot ellátó személy ----- ----- (csak akkor, amikor szolgálatban van) -----		<u>JOGÁLLÁS</u> Fokozott büntetőjogi védelem nem illeti meg, hatósági jogkör nem gyakorolható
	----- Formaruha ----- fel kell tüntetni a cég nevét és azt, hogy „vagyonőr”	
Kényszerítő eszközök Szolgálati fegyver Figyelmeztető lövést adhat le + bilincs + elektromos sokkoló	Kényszerítő eszközök Szolgálati fegyver Figyelmeztető lövést adhat le + bilincs + elektromos sokkoló	Támadáselhárító Eszközök (csak jogos védelem esetén lehet használni (saját vagy mások testi épsége, anyagi javai) Jogi fegyver Nem lehet figyelmeztetőt sem, csak támadás elhárítá- sára használhatja
Gáz-spray Gumibot Őrkutya Fegyver		

-2-

A rendész jogosult:

- a belépő személy igazoltatására
- illetéktelen személyek eltávolítására
- átvizsgálni csomagot, járművet, menetokmányokat, ruházatot (a vállalat gépkocsiját bárhol, nemcsak a vállalat területén ellenőrizni lehet)
- jogsértő cselekmény abbahagyására felszólítani
- bűncselekmény elkövetésén ért személyt elfogni és visszatartani (illetéktelen belépése megakadályozásának érdekében testi kényszert is alkalmazhat)
- a vállalat bármely helyiségébe beléphet, intézkedhet
- bármely dolgozótól – akár jegyzőkönyvileg is – felvilágosítást kérhet
- iratokat vizsgálhat (titkosakat is), vizsgálatot folytathat
- intézkedéseket kezdeményezhet, beleértve a fegyelmi eljárást is

összefoglalva:

- **a vállalat első számú vezetője dönti el, hogy mire jogosítja fel a rendészt**

A fegyveres biztonsági őr szolgálatának ellátása során jogosult:

- az őrzött létesítmény, szállítmány biztonságát zavaró személyeket tevékenységük abbahagyására felszólítani
- az objektum, szállítmány közelében illetéktelenül tartózkodó vagy gyanúsán viselkedő személyeket igazoltatni
- az intézkedésének ellenszegülő vagy bűncselekmény elkövetésén tettenért személyt elfogni, és az őrszobára előállítani, ott a rendőrség megérkezéséig visszatartani
- az elfogott és gyanúsán viselkedő személyek ruházatát átvizsgálni
- az intézkedésével szemben történt ellenszegülés megszüntetésére kényszerítő eszközöket
- **csak a személyre (tárgyra, állatra nem) leadott lövés minősül fegyverhasználatnak**

A személy- és vagyonőrre vonatkozó jogosultságok:

- személy kilétének közlésére felszólítás
- belépés és tartózkodás céljának megkérdezése – engedetlenség vagy adatok nyilvánvaló valótlanlansága esetén belépés megakadályozása, ott tartózkodás megtiltása, távozásra felszólítás (megbízó nevében)
- csomag, jármű bemutatására felhívás
- menetokmányok ellenőrzésére felszólítás
- csomag, jármű, szállítmány biztonsági szempontból történő ellenőrzése
- jogsértő magatartás abbahagyására felszólítás (bűncselekmény esetén elfogás realizálása lehetséges)
- **minden lövés fegyverhasználatnak minősül**

A vagyonőr a megrendelő ingóságát – a szerződés keretei között – az őrzött létesítményen kívül is védheti.

Figyelem!

A csomag átvizsgálása és a biztonsági ellenőrzés nem azonos a ruházat átvizsgálásával és a motozással (utóbbiakat **csak hatósági személy**, törvényi felhatalmazás alapján **végezheti**).

Amennyiben a személy- és vagyonőr által kilétének közlésére, igazolására felkért személy az adatait **önként nem közli**, a területen való tartózkodásának céljáról nem ad felvilágosítást (megbízó területén belül), úgy **a személy- és vagyonőr igazoltatásra jogosult hatósági személyt kérhet fel** (mivel a személy- és vagyonőr nem hivatalos személy, a személyes adatok megismerésére nem jogosult). **A személy és vagyonőr igazoltatásra nem jogosult!**

Az adatok közlésére való felkérés, belépő vagy más okmány (pl. menetlevél) elkérése, megtekintése **nem azonos az igazoltatással**, annak a tevékenység alá vont személy **önként** tesz eleget.

5.

A fegyveres biztonsági őrseg tagja, valamint a vagyonőr (rendész) intézkedési jogosultságai

RENDESZET	FBŐ (fegyveres biztonsági őr)	VAGYONŐR (vállalkozás keretében végzett vagyonőri tevékenység)
6/1988 Mt rend. Hatályon kívül	1997. évi CLIX. (159.) törvény	1998. évi IV. törvény
Elsősorú vezető dönti el, hogyan szervezi-e	Kötelező jellegű (nemzeti kincs, érték)	Saját belátás szerint
----- Büntetlen előélet -----		
----- 18. év betöltése -----		
----- magyar állampolgárság -----		
	-----belföldi lakóhellyel kell rendelkeznie-----	
Iskolai végzettséget nem kell igazolni	Fegyverismereti vizsga, Tanfolyam, Megfelelő szakképesítés	Tanfolyam és vizsga, Megfelelő szakképesítés
----- Nem hivatalos személyek -----		
JOGÁLLÁS ----- Közfeladatot ellátó személy ----- ----- (csak akkor, amikor szolgálatban van) -----		JOGÁLLÁS Fokozott büntetőjogi védelem nem illeti meg, hatósági jogkör nem gyakorolható
	----- Formaruha ----- fel kell tüntetni a cég nevét és azt, hogy „vagyonőr”	
Kényszerítő eszközök Szolgálati fegyver Figyelmeztető lövést adhat le + bilincs + elektromos sokkoló	Kényszerítő eszközök Szolgálati fegyver Figyelmeztető lövést adhat le + bilincs + elektromos sokkoló	Támadáselhárító Eszközök (csak jogos védelem esetén lehet használni (saját vagy mások testi épsége, anyagi jövőképessége)) Jogi fegyver Nem lehet figyelmeztetőt sem, csak támadás elhárítá- sára használhatja
Gáz-spray Gumibot Órktuya Fegyver		

-2-

A rendész jogosult:

- a belépő személy igazoltatására
- illetéktelen személyek eltávolítására
- átvizsgálni csomagot, járművet, menetokmányokat, ruházatot (a vállalat gépkocsiját bárhol, nemcsak a vállalat területén ellenőrizni lehet)
- jogsértő cselekmény abbahagyására felszólítani
- bűncselekmény elkövetésén ért személyt elfogni és visszatartani (illetéktelen belépése megakadályozásának érdekében testi kényszert is alkalmazhat)
- a vállalat bármely helyiségébe beléphet, intézkedhet
- bármely dolgozótól – akár jegyzőkönyvileg is – felvilágosítást kérhet
- iratokat vizsgálhat (titkosakat is), vizsgálatot folytathat
- intézkedéseket kezdeményezhet, beleértve a fegyelmi eljárást is

összefoglalva:

- **a vállalat első számú vezetője dönti el, hogy mire jogosítja fel a rendészt**

A fegyveres biztonsági őr szolgálatának ellátása során jogosult:

- az őrzött létesítmény, szállítmány biztonságát zavaró személyeket tevékenységük abbahagyására felszólítani
- az objektum, szállítmány közelében illetéktelenül tartózkodó vagy gyanúsán viselkedő személyeket igazoltatni
- az intézkedésének ellenszegülő vagy bűncselekmény elkövetésén tettenért személyt elfogni, és az őrszobára előállítani, ott a rendőrség megérkezéséig visszatartani
- az elfogott és gyanúsán viselkedő személyek ruházatát átvizsgálni
- az intézkedésével szemben történt ellenszegülés megszüntetésére kényszerítő eszközöket
- **csak a személyre (tárgyra, állatra nem) leadott lövés minősül fegyverhasználatnak**

A személy- és vagyonőrre vonatkozó jogosultságok:

- személy kilétének közlésére felszólítás
- belépés és tartózkodás céljának megkérdezése – engedetlenség vagy adatok nyilvánvaló valótlanlansága esetén belépés megakadályozása, ott tartózkodás megtiltása, távozásra felszólítás (megbízó nevében)
- csomag, jármű bemutatására felhívás
- menetokmányok ellenőrzésére felszólítás
- csomag, jármű, szállítmány biztonsági szempontból történő ellenőrzése
- jogsértő magatartás abbahagyására felszólítás (bűncselekmény esetén elfogás realizálása lehetséges)
- **minden lövés fegyverhasználatnak minősül**

A vagyonőr a megrendelő ingóságát – a szerződés keretei között – az őrzött létesítményen kívül is védheti.

Figyelem!

A csomag átvizsgálása és a biztonsági ellenőrzés nem azonos a ruházat átvizsgálásával és a motozással (utóbbiakat **csak hatósági személy**, törvényi felhatalmazás alapján **végezheti**).

Amennyiben a személy- és vagyonőr által kilétének közlésére, igazolására felkért személy az adatait **önként nem közli**, a területen való tartózkodásának céljáról nem ad felvilágosítást (megbízó területén belül), úgy **a személy- és vagyonőr igazoltatásra jogosult hatósági személyt kérhet fel** (mivel a személy- és vagyonőr nem hivatalos személy, a személyes adatok megismerésére nem jogosult). **A személy és vagyonőr igazoltatásra nem jogosult!**

Az adatok közlésére való felkérés, belépő vagy más okmány (pl. menetlevél) elkérése, megtekintése **nem azonos az igazoltatással**, annak a tevékenység alá vont személy **önként** tesz eleget.

6.

A vagyon (birtok) elleni támadás fogalma, a támadás elhárításának lehetőségei

A vagyonőr általi intézkedések csoportosítása:

vagyonvédelmi jellegű intézkedések

- a védett terület, objektum, a rajta és a benne lévő dolgok, az ott tartózkodó személyek, a tevékenység védelme (**objektumvédelem**)
- **egy-egy konkrét dolog** (ingó), vagyontárgyak (pl. műkincs, gépkocsi, stb.) védelme

egyéb rendészeti jellegű intézkedések

- munkavédelem, tűzvédelem, stb.

A birtokháborítást megvalósító cselekmények elhárítása

A polgári jog **az önhatalom alkalmazását csak a birtokvédelem területén** teszi lehetővé. A jogos önhatalom két oka:

1. a birtokháborítást megvalósító cselekmények jogellenes cselekmények, azaz tilos önhatalmat valósítanak meg (**ezt a tilos önhatalmat lehet jogos önhatalommal hárítani**)
2. a tilos önhatalom alkalmazása során azonnal veszélybe kerül a birtok feletti hatalom (**ezt a jogellenes helyzetet a lehető legrövidebb időn belül meg kell szüntetni**)

A jogos önhatalom alkalmazása **csak a birtok megvédéséhez szükséges mértékben történhet**. Az objektumvédelem szempontjából:

- csak az objektum határvonalán belül és csak a határvonalig
- a jogos önhatalom csak a birtokháborítás elhárításáig tarthat

-2-

A jogos önhatalom a birtokvédelem érdekében **legfeljebb csak testi kényszer alkalmazható**, a birtokháborító passzív magatartása esetén védekező eszközök nem használhatók.

A jogos önhatalom alkalmazása hasonlít a vagyoni elleni jogtalan támadás során kialakuló jogos védelmi helyzethez (**egyes védelmi eszközök már alkalmazhatók**).

Például:

- egy személy nem bűncselekmény elkövetése céljából megy be egy területre (ittas, eltévedt), felszólításra nem hajlandó eltávozni, nem tesz semmit, de nem távozik, a személy testi kényszer alkalmazásával eltávolítható, védekező eszköz nem alkalmazható, mivel nem támad.
- Egy személy kifejezetten bűncselekmény elkövetése céljából megy be az adott területre, jogos védelmi helyzet, már nem csak testi kényszer, hanem gázspray, gumibot, őrkutya is alkalmazható. **VAGYON ELLENI TÁMADÁSNÁL FEGYVER NEM ALKALMAZHATÓ.**
- a személy nem bűncselekmény céljából megy be adott területre, de az eltávolítás során szembeszegül, megtámadja az őrt, tehát menet közben jogos védelmi helyzet alakul ki, ekkor már alkalmazható testi kényszer, védekező eszköz, sőt élet elleni támadásnál fegyver is

A támadás irányultsága

Az objektumvédelem szempontjából:

- mások vagyona
- mások személye
- mások élete
- saját személyem
- saját életem

A támadás lehet

- **intézett** támadás, amikor a támadás már megkezdődött
- **közvetlenül fenyegető** támadás, amikor a támadás megkezdésének nincs akadálya és azonnal vagy rövid időn belül bekövetkezhet

A védekező magatartás három fő követelménye:

**szükséges,
arányos,
és időszerű legyen.**

7.

A jogos önhatalom alkalmazása a vagyon (birtok) megvédése, illetve jogszerű visszaszerzése érdekében

A tulajdonos hatalma a dolog felett abszolút és kizárólagos (abszolút, mert bármit megtehet a tulajdonával és kizárólagos, mert a dologgal csak ő tehet bármit).

Ptk. 98 §

A tulajdonost megilleti a birtoklás joga és a birtokvédelem.

Gyakran a tulajdonos és a birtokos elválik egymástól (például: a tulajdonos lakását bérbeadja, a birtokos bérlő a lakást, de nem adhatja el, nem rongálhatja meg, csak rendeltetésszerűen használhatja...).

A birtok megvédésének joga mind a tulajdonost, mind a birtokot megilleti, tehát ők a vagyónvédelem alanyai.

A birtok megvédésének két alapvető eszköze:

- **önhatalom**
- **hatósági eljárás**

A birtok megvédése önhatalommal

kétféle önhatalom ütközik össze:

a tilos és a megengedett

tilos önhatalom: a birtokon kívül levő személy által alkalmazott önhatalom
a tilos önhatalom azonos a birtokháborítással

megengedett önhatalom: a tilos önhatalommal szemben alkalmazott önhatalom

Aki a birtok feletti hatalmát elveszti úgy, hogy közben birtokosi jogállása közben nem szűnt meg, jogosult azt önhatalommal is visszaszerezni (elsődleges a hatóság út igénybevétele, de például a tolvajtól a lopott dolgot bármikor önhatalommal visszaszerezhetem, ingatlanok esetében ez nem ilyen egyszerű).

Az önhatalom alkalmazásának fontos feltétele, hogy csak a birtok megvédéséhez szükséges mértékben lehet alkalmazni.

-2-

Az önhatalom alkalmazásának módjai

Saját személyem

A vagyont, vagyontárgyakat önhatalommal megvédelmezem minden támadással szemben.

De objektumot nem tudok egyedül védeni, ezért van szükség védelmi eszközök alkalmazására.

Védelmi eszközök alkalmazása

Cél, hogy a támadástól elriasszam, illetve a támadást megakadályozzam, elhárítsam (az alkalmazott eszköz arányos legyen!, 220 V-os áramot nem vezethetek a kerítésbe, az aránytalan lenne)

mechanikai eszközök

kerítés, zár, lakat, rács, üvegfólia, páncélozott jármű, páncélszekrény...

elektronikai eszközök

behatolásjelző és riasztó eszközök és rendszerek, támadásjelzők- és érzékelők, videotechnikai eszközök...

állatok alkalmazása

Más személyek igénybevétele

rokonok, barátok ismerősök

anyagi ellenszolgáltatás nélkül látják el a védelmi tevékenységet, szerződés nem köti őket, kölcsönös segítségnyújtás

saját dolgozók alkalmazása (munkaszerződés)

például a saját dolgozókból álló rendészet

vagyonvédelmi vállalkozó igénybevétele (polgári jogi szerződés)

anyagi ellenszolgáltatásért a birtok, vagyon megvédése

A vagyon védelme érdekében nem csak a folyamatban lévő támadás elhárítása, a védekezés a feladat, hanem **a megelőző intézkedések megtétele.**

Megelőző intézkedések

általános megelőző intézkedések (magas kerítés, "kutyával őrzött terület" tábla...)

konkrét támadást megelőző intézkedések (konkrét támadás esetén a támadót elriasszák)

A birtokháborítást megvalósító cselekmények elhárítása

A polgári jog **az önhatalom alkalmazását csak a birtokvédelem területén** teszi lehetővé.

A jogos önhatalom két oka:

- 1. a birtokháborítást megvalósító cselekmények jogellenes cselekmények, azaz tilos önhatalmat valósítanak meg (ezt a tilos önhatalmat lehet jogos önhatalommal hárítani)**
- 2. a tilos önhatalom alkalmazása során azonnal veszélybe kerül a birtok feletti hatalom (ezt a jogellenes helyzetet a lehető legrövidebb időn belül meg kell szüntetni)**

A jogos önhatalom alkalmazása **csak a birtok megvédéséhez szükséges mértékben történhet**. Az objektumvédelem szempontjából:

- csak az objektum határvonalán belül és csak a határvonalig
- a jogos önhatalom csak a birtokháborítás elhárításáig tarthat

a jegyzőnél teszek panaszt (majd bírósághoz fordulok), nem a rendőrséghez megyek

A jogos önhatalom a birtokvédelem érdekében **legfeljebb csak testi kényszer alkalmazható**, a birtokháborító passzív magatartása esetén védekező eszközök nem használhatók.

A jogos önhatalom alkalmazása hasonlít a vagyon elleni jogtalan támadás során kialakuló jogos védelmi helyzethez (**egyes védelmi eszközök már alkalmazhatók**).

Például: egy személy nem bűncselekmény elkövetése céljából megy be egy területre (ittas, eltévedt), felszólításra nem hajlandó eltávozni, nem tesz semmit, de nem távozik, a személy testi kényszer alkalmazásával eltávolítható, védekező eszköz nem alkalmazható, mivel nem támad.

egy személy kifejezetten bűncselekmény elkövetése céljából megy be az adott területre, jogos védelmi helyzet, már nem csak testi kényszer, hanem gázspray, gumibot, őrkutya is alkalmazható. Vagyon elleni támadásnál fegyver nem alkalmazható.

a személy nem bűncselekmény céljából megy be adott területre, de az eltávolítás során szembeszegül, megtámadja az őrt, tehát menet közben jogos védelmi helyzet alakul ki, ekkor már alkalmazható testi kényszer, védekező eszköz, sőt élet elleni támadásnál fegyver is

8.

A jogos védelmi helyzet a vagyonvédelemben

A támadással szembeni védekezés az ember veleszületett joga.

Az állam védelmi jogának egy részét átengedi polgárainak (nem lehet mindenhol jelen) – csak a védelemről van szó, a **felelősségre vonás, az ítélkezés jogából semmit nem enged át.**

A jogtalan támadás csak emberi magatartással valósítható meg (lényegében **ez határolja el a végszükségtől**)

(jogos támadás = amikor a rendőr elfogja a bűnözőt)

jogos védelem (elismerést érdemlő magatartás)

- nem büntethető, akinek a cselekménye saját, mások személye, saját, mások javai vagy a közérdek ellen intézett jogtalan támadás elhárításához szükséges
- nem büntethető az sem, aki az elhárítás szükséges mértékét azért lépi túl, mert az ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni
- emberi támadásnak kell lennie, amely másképp el nem hárítható, közvetlen és jogtalan, azaz bűncselekmény
- időbeli és arányos

A jogosan védekező, jogtalan emberi támadást hárít el, azaz

a jog kerül szembe a jogtalansággal.

a jogos védelem nem szűkíthető le a jogos önvédelemre

a jogos védelem megállapításának az is feltétele, hogy az elhárító cselekmény **SZÜKSÉGES ÉS ARÁNYOS** legyen

(a jogos védelmi helyzet jogtalan támadássá alakulhat, ha a korábban jogtalan támadást elhárító személy cselekményét nem hagyja abba akkor, ha a támadója végleg felhagyott a támadással, hanem bosszúból üldözi és a már legyőzött támadót tovább bántalmazza)

az elhárítás szükséges, ha más módon nem lehet a támadást megakadályozni

-2-

(egy bizonytalan jövőbeni támadás nem lehet megalapozója jogos védelmi helyzetnek)

(befejezett támadásnál az elhárító cselekmény már megtorlás)

!!! (fontos, hogy a védekezés ne csapjon át megtorlásba)

Az arányosság elve: az elhárítás ne okozzon nagyobb sérelmet, mint amekkorát a támadás okozott volna (eszköz, tárgy, erőviszonyok figyelembe vétele mellett)

Az élet elleni támadásnál az arányosság vizsgálata szükségtelen!

9. A jogtalan támadás esetei

jogos védelem (elismerést érdemlő magatartás)

- nem büntethető, akinek a cselekménye saját, mások személye, saját, mások javai vagy a közérdek ellen intézett jogtalan támadás elhárításához szükséges
- nem büntethető az sem, aki az elhárítás szükséges mértékét azért lépi túl, mert az ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni
- emberi támadásnak kell lennie, amely másképp el nem hárítható, közvetlen és jogtalan, azaz bűncselekmény
- időbeli és arányos

A jogosan védekező, jogtalan emberi támadást hárít el, azaz
a jog kerül szembe a jogtalansággal.

A jogtalan támadás a Büntető Törvénykönyvben meghatározott esetekben jogos védelmi helyzetet eredményez,

tehát a támadás ellen védekező jogszerűen jár el.

A támadás azért jogtalan, mert megvalósítja valamely bűncselekmény törvényi tényállását. Tehát **van egy bűncselekményt megvalósító jogtalan támadás és van egy védekező „bűncselekmény”, az elhárításra. Az elhárító „bűncselekmény” a jogalkotó - a társadalom szempontjából – jogszerűnek minősíti.**

Az, hogy mit tehetünk és milyen eszközöket alkalmazhatunk a védekezés során,
a támadás iránya és intenzitása dönti el.

A támadás irányultsága

Az objektumvédelem szempontjából:

- mások vagyona
- mások személye
- mások élete
- saját személyem
- saját életem

-2-

A támadás lehet

- **intézett** támadás, amikor a támadás már megkezdődött
- **közvetlenül fenyegető** támadás, amikor a támadás megkezdésének nincs akadálya és azonnal vagy rövid időn belül bekövetkezhet

A védekező magatartás három fő követelménye:

**szükséges,
arányos,
és időszerű legyen
(+ humanitárius elv).**

Szükségesség

jogtalan támadás, ha valaki bemegy egy területre azért, hogy lopjon
ha felszólítom és elhagyja a területet, akkor nem kell eszközt vagy testi kényszert alkalmazni
ha nem engedelmeskedik, akkor szükség lehet eszközre vagy testi kényszerre

Arányosság

az elhárítás ne okozzon nagyobb sérelmet, mint amekkorát a támadás okozott volna (eszköz, tárgy, erőviszonyok figyelembe vétele mellett)
az élet elleni támadásnál az arányosság vizsgálata szükségtelen

Időszerűség

a védekező magatartás csak a jogtalan támadás befejeződéséig, elhárításáig tarthat
a támadáselhárító eszközöket csak jogos védelmi helyzetben lehet alkalmazni

+ Humanitárius elv

Ne okozzák aránytalanul nagysérülést a támadónak

Támadáselhárító eszközök

1. a jogszabály által tiltott vagy engedély nélkül nem tartható eszközök (lő-, gáz-, és riasztófegyverek, valamint a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök)
2. a vagyonőrök és rendészek részére jogszabály által engedélyezett eszközök
3. egyéb eszközök, melyek nem tartoznak az előbbi kettőhöz.

10.

A jogtalan támadás elhárítására vonatkozó szabályok és az elhárítására vonatkozó szabályok és az elhárítást követő intézkedések

A jogtalan támadás a Büntető Törvénykönyvben meghatározott esetekben jogos védelmi helyzetet eredményez,

tehát a támadás ellen védekező jogszerűen jár el.

A támadás azért jogtalan, mert megvalósítja valamely bűncselekmény törvényi tényállását. Tehát **van egy bűncselekményt megvalósító jogtalan támadás és van egy védekező „bűncselekmény”, az elhárításra. Az elhárító „bűncselekmény” a jogalkotó - a társadalom szempontjából – jogszerűnek minősíti.**

Az, hogy mit tehetünk és milyen eszközöket alkalmazhatunk a védekezés során, a támadás iránya és intenzitása dönti el.

A támadás irányultsága

Az objektumvédelem szempontjából:

- mások vagyona
- mások személye
- mások élete
- saját személyem
- saját életem

A támadás lehet

- **intézett** támadás, amikor a támadás már megkezdődött
- **közvetlenül fenyegető** támadás, amikor a támadás megkezdésének nincs akadálya és azonnal vagy rövid időn belül bekövetkezhet

A védekező magatartás három fő követelménye:

**szükséges,
arányos,
és időszerű legyen
(+ humanitárius elv).**

-2-

Szükségesség

jogtalan támadás, ha valaki bemegy egy területre azért, hogy lopjon
ha felszólítom és elhagyja a területet, akkor nem kell eszközt vagy testi
kényszert alkalmazni
ha nem engedelmeskedik, akkor szükség lehet eszközre vagy testi
kényszerre

Arányosság

az elhárítás ne okozzon nagyobb sérelmet, mint amekkorát a támadás
okozott volna (eszköz, tárgy, erőviszonyok figyelembe vétele mellett)
az élet elleni támadásnál az arányosság vizsgálata szükségtelen

Időszerűség

a védekező magatartás csak a jogtalan támadás befejeződéséig,
elhárításáig tarthat
a támadáselhárító eszközöket csak jogos védelmi helyzetben lehet
alkalmazni

+ Humanitárius elv

ne okozzák aránytalanul nagy sérülést a támadónak

Támadáselhárító eszközök

a jogszabály által tiltott vagy engedély nélkül nem tartható eszközök (lő-,
gáz-, és riasztófegyverek, valamint a közbiztonságra különösen veszélyes
eszközök)

a vagyonőrök és rendészek részére jogszabály által engedélyezett
eszközök

egyéb eszközök, melyek nem tartoznak az előbbi kettőhöz.

11.

A támadást jelző és elhárító eszközök alkalmazásának feltételei, szabályai általában

TÁMADÁSJELZŐ ESZKÖZÖK

behatolás-jelző rendszerek, lábsín, lábpedál... (elektronikai védelem)
távfelügyeleti rendszerek

TÁMADÁST ELHÁRÍTÓ ESZKÖZÖK

A támadáselhárító eszközöket a jogos védelem (Btk. 29 §) keretei között szabad alkalmazni, ha a támadás:

- saját vagy mások személye
- saját vagy mások javai
- a közérdek ellen irányul

Az eszközök alkalmazásakor be kell tartani:

- a törvényesség,
- az arányosság,
- a szükségesség,
- a humanizmus elvét.

*(Jogszerűség: jogosan használtam-e az eszközt?
- jogtalan támadás esetén igen*

*(Arányosság: a támadásra használt eszköz arányban van-e
a támadás elhárításával*

*(Időszerűség követelménye: a támadás elhárítása addig tarthat,
amíg a támadás befejeződött*

(Humanitárius elv: ne okozzak aránytalanul nagy sérülést a támadónak)

Vegyí eszközt, lőfegyvert, gáz- és riasztófegyvert közterületen vagy nyilvános helyen, a gyülekezési jog körébe tartozó rendezvényeken, a választással összefüggő gyűléseken, vallási szertartásokon, kulturális és sportrendezvényeken tilos viselni.

Vegyí eszköz alkalmazása: közvetlen támadás esetén alkalmazható (a támadó arcába kell permetezni)

-2-

Gumibot alkalmazása: a személy ellen irányuló ütések, rúgásokat, szúrásokat lehet kivédeni, valamint a támadót harcképtelenné tenni, ügyelni kell arra, hogy a létfontosságú szervek ne szenvedjenek sérüléseket

Fegyverhasználat: JOGOS VÉDELMI HEYZETBEN, HA

- a vagyonőr vagy más személy életét, testi épségét,
- az objektum létesítményeit, vagyontárgyait,
- az objektum biztonságát sértő vagy közvetlenül veszélyeztető súlyos és másként el nem hárítható támadás éri

Fegyvert csak a legvégső esetben szabad használni, ha más támadáselhárító eszközzel a támadás nem szüntethető meg!

A fegyverhasználatot meg kell előznie

- felhívásnak a támadás megszüntetésére,
- más személy segítségül hívásának,
- más támadáselhárító eszköz alkalmazásának,
- figyelmeztetésnek, hogy fegyverhasználat következik,
- figyelmeztető lövésnek.

A fegyvert úgy kell használni, hogy **az életet lehetőleg ne oltsa ki** és súlyos sérüléseket lehetőleg elkerülje.

Fegyverhasználatnál minden esetben a rendőrséget értesíteni kell (a vagyonőrnél minden lövés fegyverhasználat, FBŐ-nél csak a személyre leadott)

KÖZÖS SZABÁLYOK:

- **a sérülteket el kell látni, elsősegélyben kell részesíteni**
- **a támadót el kell fogni és a rendőrségnek át kell adni**
- **helyszínbiztosítás**
- **jelentést kell írni**

12.

A közbiztonságra különösen veszélyes eszközökre vonatkozó szabályok

124/1993 Korm. rendelet szabályozza.

Közbiztonságra veszélyes eszközök:

- olyan szűrő, vágó eszköz, amelynek szűrőhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t meghaladja
- gáz-spray
- fegyverutánzat
- kézre helyezhető, az ütés hatását fokozó eszköz (boxer)
- az ütés erejét, hatását növelő eszköz (ólmosbot)
- elektromos sokkoló
- gumibot, bilincs
- gépjármű sebességmérő készülékét zavaró vagy jelző eszköz
- hangtompító
- lőfegyver éjszakai irányzéka, lézeres célzókészülék

Fenti eszközöket **tilos** közterületen, nyilvános helyen vagy közforgalmú közlekedési eszközön birtokolni.

E tilalom természetesen nem vonatkozik a jogszabályokban engedélyezett kényszerítő, illetve támadáselhárító eszközökre.

Ugyancsak **nem esik a tilalom alá**, pl. a sport vagy munkavégzés céljából történő szállítás (sportlövő megy az edzésre vagy a hentes megy a disznóvágásra).

A közbiztonságra különösen veszélyes eszközök belföldi kereskedelmi forgalomba hozatal céljából nem gyárthatók, nem értékesíthetők, reklámozásuk tilos. Aki megszegi, szabálysértést követ el.

13.

A gázfegyver, gumibot és vegyi eszköz (gázspray) alkalmazásának szabályai

A támadáselhárító eszközöket a jogos védelem (Btk. 29 §) keretei között szabad alkalmazni, ha a támadás:

- saját vagy mások személye
- saját vagy mások javai
- a közérdek ellen irányul

Az eszközök alkalmazásakor be kell tartani:

- a törvényesség,
- az arányosság,
- a szükségesség,
- a humanizmus elvét.

Vegyi eszközt, lőfegyvert, gáz- és riasztófegyvert közterületen vagy nyilvános helyen, a gyülekezési jog körébe tartozó rendezvényeken, a választással összefüggő gyűléseken, vallási szertartásokon, kulturális és sportrendezvényeken tilos viselni.

Vegyi eszköz alkalmazása: közvetlen támadás esetén alkalmazható (a támadó arcába kell permetezni)

Gumibot alkalmazása: a személy ellen irányuló ütések, rúgásokat, szúrásokat lehet kivédeni, valamint a támadót harcképtelenné tenni, ügyelni kell arra, hogy a létfontosságú szervek ne szenvedjenek sérüléseket

KÖZÖS SZABÁLYOK:

- a sérülteket el kell látni, elsősegélyben kell részesíteni
- a támadót el kell fogni és a rendőrségnek át kell adni
- jelentést kell írni

14.

A lőfegyver, gázfegyver megszerzésére és tartására vonatkozó szabályok

115/1991. Korm. rendelet

A rendelet hatálya kiterjed a Magyar Köztársaság területén a magyar állampolgárokra, valamint az itt tartózkodó külföldiekre, továbbá a magyarországi székhellyel rendelkező jogi személyekre, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságokra.

A rendelet hatálya nem terjed ki:

- fegyveres szervek, lőtereik
- FBŐ
- lőfegyvernek nem minősülő robbanótöltettel működtetett ipari munkaeszköz
- muzeális lőfegyver

A rendelet szerint hatósági engedély szükséges:

- lőfegyvergyártás és -kereskedelem
- behozatal, kivitel, átszállítás
- javítás, hatástalanítás
- lőtér üzembe helyezése
- színházi előadás vagy filmfelvétel célját szolgáló lőfegyver megszerzése, tartása, behozatala, kivitele, átszállítása

Nem mindenki számára adható ki engedély:

- aki 18. életévét nem töltötte be
- cselekvőképtelen, gondnokság alatt áll
- szándékos bűncselekmény miatt elítélt és még nem mentesült
- akinél a biztonságos tárolás nem biztosított

Az engedély nem adható ki:

- aki gondatlan bűncselekményt követett el és még nem mentesült
- visszaélés lőfegyverrel, garázdaság, verekedés, veszélyes fenyegetés, légfegyver és riasztófegyver tiltott tartása és használata, lőtér szabálytalan üzemeltetése, jogosulatlan vadászat
+ fegyverismereti vizsga (egészségi alkalmasság)

-2-

lőfegyver

olyan eszköz, amelynek csövéből gáz segítségével 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú lövedék lőhető ki

maroklőfegyver

olyan pisztoly, illetve revolver, amelynek csőhossza nem haladja meg a 30 cm-t

légfegyver

sűrített levegővel vagy egyéb sűrített gáz felhasználásával üzemeltetett puska vagy pisztoly, amelyből 7,5 joule vagy annál kisebb mozgási energiával lőhető ki lövedék

gáz- és riasztófegyver

csak riasztótöltény és gáztöltény elsütésére alkalmas

lőtér

lövészeti oktatásra, sportlövészetre, valamint a lőfegyverek kipróbálására szolgáló terület, építmény

lőfegyver- és lőszertárolóhely

lőfegyver és lőszer biztonságos tárolására kialakított helyiség, tárgy

vásárlási engedély —————> fegyvertartási engedély

LŐFEGYVEREK ÉS LŐSZEREK MEGSZERZÉSE, TARTÁSA

- a. sportvadászat céljából
- b. szolgálati célú
- c. sportlövészet céljából
- d. önvédelmi célból

engedély a természetes személy részére csak akkor adható, ha

- **egészségileg alkalmas**
 - orvosi igazolással kell bizonyítani
- **elméleti és gyakorlati vizsgát tett**
 - fegyver szerkezete, működése, hatásmódja, hatótávolsága, kezelése
 - a fegyver megszerzésének, tartásának és használatának szabályai
 - lőtéren végzett lögyakorlat
- **nem esik a kizáró rendelkezések hatálya alá**

-3-

3 féle fegyver van: 1. szolgálati, 2. jogi, 3. önvédelmi**a lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személy**

40. életévet nem töltötte be	4 évenként orvosi és pszichológiai
40 és 60 között	2 évenként orvosi, 4 évenként pszichológiai
60 év felett	évente orvosi, 2 évente pszichológiai vizsgálaton köteles részt venni

Jogi személy részére lőfegyver vagyonvédelmi célból adható ki.

Jogi személy vagyonvédelmet ellátó alkalmazottai, tagjai a lőfegyverüket lakott területen, nyilvános helyen, közhasználatú járművön – formaruha viselése esetén – nyíltan is viselhetik.

FEGYVEREK TÁROLÁSA, KARBANTARTÁSA**AZ ÖNVÉDELMI LŐFEGYVER**

- csak állandóan lakott lakásban (épületben) biztonsági zárral ellátott fa- vagy lemezszekrényben
- ürített állapotban
- a fegyvert és a lőszert elkülönítve kell tárolni (illetéktelen személyek nem férhessenek hozzá)

Jogi személy részére engedélyezett fegyver és lőszer tárolási helyének nyílászáróit **acélráccsal** kell ellátni.

Az őrző-kísérő fegyvereket lakásra felvinni tilos!

Jogi személy vezetője felelős a fegyver és lőszer biztonságos tárolásáért és nyilvántartásáért.

(ha a biztonságos tárolás nem megoldott, ideiglenesen a rendőrkapitányságon kell elhelyezni)

A kötelezettségek megtartását a rendőrség ellenőrzi.

-4-

SZOLGÁLATI LŐFEGYVER / FBŐ

a fegyver és a lőszer

- fegyverszobában
- személyi páncélszekrényben, vaslemez szekrényben
- ügyeleti szolgálatnál tárolható

szolgálaton kívül a szolgálati lőfegyvert nem tarthatja magánál

a szolgálati lőfegyver tisztítását az erre kijelölt helyen, a legnagyobb körültekintéssel kell végezni

a szolgálati lőfegyvert kipróbálni csak lőtéren, lövészet alkalmával szabad

FEGYVERSZOBÁK RENDJE

A vezető (parancsnok) szabályozza a fegyverszoba nyitását, zárását, a kulcskezelést és a fegyverkiadási–visszavételi okmányok elhelyezését.

A fegyverszobában tárolt szolgálati lőfegyverhez tartozó szolgálati lőszert biztonsági zárral (lakattal) ellátott faszekrényben kell tárolni.

- a fegyverszoba ajtaja **jól ellenőrizhető** legyen (a körlet belsejébe nyíljon)
- ha földszinten van a fegyverszoba, minden ablakára **vasrácsot** kell felszerelni
- a fegyverszoba ajtajára **biztonsági zár** (lakat), az ajtókeretre **vasrács** felszerelése kötelező (a vasrácsot minden nyitás után le kell **pecsételni**)

AZ ÖNTÖLTŐ MAROKLŐFEGYVER

A karbantartást minden esetben **a töltetlenség ellenőrzésével kell kezdeni!**

- A fegyver csöve mindig semleges tárgyra mutasson!
- A karbantartást külön helyiségben kell végezni!
- A műveletet tiszta felületen végezzük!

A fegyverek karbantartása a tisztításból és a felületek kenéséből áll.

15.

A lőfegyver, gázfegyver tárolására, kiadására és visszavételezésére vonatkozó szabályok

AZ ÖNVÉDELMI LŐFEGYVER

- csak állandóan lakott lakásban (épületben)
- biztonsági zárral ellátott fa- vagy lemezszekrényben
- ürített állapotban
- a fegyvert és a lőszer elkülönítve kell tárolni (illetéktelen személyek nem férhessenek hozzá)
- **szolgálati célból nem lehet használni, csak önvédelmi helyzetben használhatom**

Jogi személy részére engedélyezett fegyver és lőszer tárolási helyének nyílászáróit **acélráccsal** kell ellátni.

Az őrző-kísérő fegyvereket lakásra felvinni tilos!

Jogi személy vezetője felelős a fegyver és lőszer biztonságos **tárolásáért és nyilvántartásáért.**

(ha a biztonságos tárolás nem megoldott, ideiglenesen a rendőrkapitányságon kell elhelyezni)

A kötelezettségek megtartását a rendőrség ellenőrzi.

SZOLGÁLATI LŐFEGYVER / FBŐ

a fegyvert és a lőszer

- fegyverszobában
- személyi pánccs szekrényben, vaslemez szekrényben
- ügyeleti szolgálatnál (őrségparancsnok) tárolható
- **BM engedélyezi**

szolgálaton kívül a szolgálati lőfegyvert nem tarthatja magánál

Kiadás és visszavétel

(csak a jogi és szolgálati fegyvereknél)

- ürített állapotban
- ellenőrzés
- tisztítás és karbantartás az arra kijelölt helyen

-2-

Jogi fegyver vagyonvédelmi célból kérhető!

megfelelő okmányok

kérelem benyújtása a fegyverengedély-ügyi osztályon

megfelelő fegyvertároló hely kialakítása (helyszínbejárás alapján)

alapvető szempont a fegyver biztonsága (mechanikai + elektronikai védelem)

a kezelő személyzet a felelős (alapismereti vizsgával rendelkező személy legyen a kezelő személyzet)

kiadási és tárolási szabályzat (fontos az ürített állapot)

minden változást engedélyeztetni kell

rendszeres ellenőrzés és karbantartás

Jogi fegyvernél minden lövés fegyverhasználat, szolgálati fegyvernél csak a személyre leadott!

16.

A lőfegyver használatának, illetve alkalmazásának szabályai

A támadáselhárító eszközöket a jogos védelem (Btk. 29 §) keretei között szabad alkalmazni, ha a támadás:

- saját vagy mások személye
- saját vagy mások javai
- a közérdek ellen irányul

Az eszközök alkalmazásakor be kell tartani:

- a törvényesség,
- az arányosság,
- a szükségesség,
- a humanizmus elvét.

Fegyverhasználat: JOGOS VÉDELMI HEYZETBEN, HA

- a vagyonőr vagy más személy életét, testi épségét,
- az objektum létesítményeit, vagyontárgyait,
- az objektum biztonságát sértő vagy közvetlenül veszélyeztető súlyos és másként el nem hárítható támadás éri

Fegyvert csak a legvégső esetben szabad használni, ha más támadáselhárító eszközzel a támadás nem szüntethető meg!

A fegyverhasználatot meg kell előznie

- felhívásnak a támadás megszüntetésére,
- más személy segítségül hívásának,
- más támadáselhárító eszköz alkalmazásának,
- figyelmeztetésnek, hogy fegyverhasználat következik,
- figyelmeztető lövésnek.

A fegyvert úgy kell használni, hogy **az életet lehetőleg ne oltsa ki** és súlyos sérüléseket lehetőleg elkerülje.

KÖZÖS SZABÁLYOK:

- a sérülteket el kell látni, elsősegélyben kell részesíteni, mentő
- a támadót el kell fogni és a rendőrségnek át kell adni
- helyszínbiztosítás
- jelentést kell írni

17.

Az őrző-védő kutya alkalmazásának szabályai

A vagyoni védelmi őrkutya képzettségétől és minősítésétől függően lehet területőrző vagy személyvédő (járőr).

A személy- és vagyoni védelmi tevékenységéhez csak az erre a feladatra kiképzett, egészséges kutya vehető igénybe, szakképzett kutyavezető felügyelete mellett (Országos Rendőrkapitányság Kutyavezető-képző Iskola). A kutya minősítése két évig érvényes.

Ha nem képzett a kutya, kerítésre tábla: „Kutyával őrzött terület!”

A vagyoni védelmi őrkutya igénybevétele történhet:

- biztonsági (védelmi) célból
- és kényszerítő eszközként.

biztonsági (védelmi) célból

- terület és objektum őrzése
- rendezvények biztosítása
- személyek védelme
- kutyavezető életének, testi épségének biztosítása
- a kutyavezető intézkedésének biztosítása

kényszerítő eszközként

(a fegyveres erők, rendvédelmi szervek és a fegyveres biztonsági őrség számára ENGEDÉLYEZETT)

- bűncselekményt elkövető, menekülő személy elfogása
- ellenszegülés leküzdése
- felfegyverkezett vagy támadó csoport szétoszlata
- támadás elhárítása

Az őrkutya **zárt helyiségben, épületben** történő alkalmazása előtt a kutyát hozzá kell szoktatni az őrzendő területhez, a berendezési tárgyakhoz.

a területőrző és személyvédő kutya igénybevétele történhet (4-féleképpen):

- pórázon szájkosárral, vagy anélkül
- szabadon szájkosárral vagy anélkül

-2-

A SZEMÉLY- ÉS VAGYONŐRRE VONATKOZÓ SPECIÁLIS SZABÁLYOK

a támadás elhárításához szükséges mértékben alkalmazhatja
(a támadással való pusztta fenyegetés nem támadás)

a kutya alkalmazásának előfeltétele a **közvetlen veszélyhelyzet** – ennek konkrét szabályait az **őrutasítás tartalmazza**

- a kutyavezető élete, testi épsége elleni támadás elhárítása
- terület, objektum őrzése
- a kutyavezető intézkedésének biztosítása
- személyek védelme

a támadás elkövethető:

- **fegyveresen**
 - a támadónál lőfegyver vagy robbanóanyag van
 - a kutya szájkosár nélkül is alkalmazható
- **felfegyverkezve**
 - az élet kioltására alkalmas eszköz van a támadónál
 - a kutya szájkosár nélkül is alkalmazható
- **fegyvertelenül**

előzetes figyelmeztetés nélkül az őrkutya akkor alkalmazható, ha a támadás váratlan és az eset körülményei azt lehetetlenné teszik, vagy a késedelem veszéllyel járna

a kutya alkalmazása után **jelentést kell írni**

AZ FBŐ-RE VONATKOZÓ SPECIÁLIS SZABÁLYOK

kényszerítő intézkedések, kényszerítő eszközök csak a jogszabályokban meghatározottak szerint alkalmazhatók

kényszerítő intézkedések:

- felszólítás a tevékenység abbahagyására
- igazoltatás, okmányellenőrzés
- elfogás, előállítás, visszatartás
- ruházat átvizsgálása

-3-

kényszerítő eszközök:

- testi kényszer alkalmazása
- vegyi eszköz, elektromos sokkoló
- bilincs, gumibot, szolgálati kutya
- lőfegyver

A fegyveres biztonsági őr **őrszolgálatot, járőrszolgálatot és szállítmánykísérő szolgálatot** teljesíthet.

szolgálatának ellátása során jogosult a támadót

1. felszólítani
2. igazoltatni
3. elfogni, előállítani, visszatartani
4. ruházatát átvizsgálni
5. kényszerítő eszközöket alkalmazni
(szolgálati kutya)

az ellenszegülés lehet: passzív (az ellenszegülő nem engedelmeskedik az FBŐ-nek, hanem pl. lefekszik) **és aktív** (tettelegesség, fizikai erő kifejtés)

a kutya alkalmazását **felhívásnak, figyelmeztetésnek** kell megelőznie

nem alkalmazható a szolgálati kutya kényszerítő eszközként:

- láthatóan terhes nővel, gyermekkorúval szemben,
- ha enyhébb intézkedés is elegendő
- ha a kutya alkalmazására vonatkozó figyelmeztetés elérte a célját

igazoltatásra (okmányellenőrzésre) **és ruházat** (csomag) **átvizsgálására** a fegyveres erők, a rendvédelmi szervek és **az FBŐ jogosult** (a személy- és vagyonőr nem jogosult, csak hatósági személyt kérhet fel az igazoltatásra, ruházat átvizsgálását nem végezheti, csak biztonsági szempontból ellenőrizheti)

a bűncselekményt elkövető személyt elfogására szolgálati kutyát csak a fegyveres erők, a rendvédelmi szervek és **az FBŐ alkalmazhat** (a személy- és vagyonőr nem jogosult erre, elfoghatja az elkövetőt, de kutyát nem alkalmazhat, viszont haladéktalanul köteles átadni az elkövetőt a rendőrségnek vagy az ügyészségnek)

18.

A végszükségi helyzet, elhárítása, valamint az elhárítást követő intézkedések

A végszükség legfontosabb szabályai

Végszükség

- nem büntethető, aki a saját vagy mások személyét vagy javait közvetlen és másképp el nem hárítható veszélytől menti
- **nincs közvetlen emberi jogtalan támadás, hanem elemi csapás, tömegkatasztrófa vagy egyéb vészhelyzet indokolja, hogy az elhárítás érdekében bűncselekményt kövessenek el**
- a veszélyhelyzet csak tényleges és közvetlen lehet
- az esetleges többféle elhárítási mód közül a legkisebb sérelmet okozót kell választani
- a védekező cselekménye nem okozhat ugyanakkora, illetve nagyobb sérelmet, mint amellyel az elhárítandó veszély fenyegetett
- nem büntethető az sem, aki azért okoz akkora vagy nagyobb sérelmet, mint amelynek az elhárítására törekedett, mert ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen volt felismerni a sérelem nagyságát
- a büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az ijedtség vagy a menthető felindulás az elkövetőt korlátozza a sérelem nagyságának felismerésében

Akinek a veszély vállalása hivatásánál fogva kötelessége, nem hivatkozhat végszükségre.

-2-

VÉGSZÜKSÉG- JOGOS VÉDELEM ELHATÁROLÁSA

jogos védelem (elismerést érdemlő magatartás)

- nem büntethető, akinek a cselekménye saját, mások személye, saját, mások javai vagy a közérdek ellen intézett jogtalan támadás elhárításához szükséges
- nem büntethető az sem, aki az elhárítás szükséges mértékét azért lépi túl, mert az ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni
- emberi támadásnak kell lennie, amely másképp el nem hárítható, közvetlen és jogtalan, azaz bűncselekmény
- időbeli és arányos

A jogosan védekező, jogtalan emberi támadást hárít el, azaz

a jog kerül szembe a jogtalansággal.

a jogos védelem nem szűkíthető le a jogos önvédelemre

a jogos védelem megállapításának az is feltétele, hogy az elhárító cselekmény **SZÜKSÉGES ÉS ARÁNYOS** legyen

(a jogos védelmi helyzet jogtalan támadássá alakulhat, ha a korábban jogtalan támadást elhárító személy cselekményét nem hagyja abba akkor, ha a támadója végleg felhagyott a támadással, hanem bosszúból üldözi és a már legyőzött támadót tovább bántalmazza)

A végszükségi helyzet elhárítására tett intézkedések

A végszükségi helyzetet a veszélyhelyzet alapozza meg. Veszélybe kerülhet:

- mások személye
- mások vagyona
- az elhárító saját személye
- saját vagyona

-3-

ha az emberi életet, a vagyont másképp nem lehet megmenteni, a mentés érdekében bűncselekményt is el lehet követni

az intézkedés során alkalmazható testi kényszer vagy védekező eszköz
(kivételes esetekben lőfegyver alkalmazása)

végszükségi helyzet pl. ha valaki nincs otthon és kigyullad a lakása, bemegyek (rongálásnak fogják minősíteni), ha van otthon valaki, természetesen kimentem

Intézkedés a bűncselekmény elkövetésén tettenért személlyel szemben

a hatóságokat azonnal értesíteni kell, mivel a visszatartás a lehető legrövidebb ideig tarthat (a visszatartás nem járhat az elfogott személy sanyargatásával!)

Az objektum rendjének biztosításával összefüggő intézkedések

alapját a polgári jogi szerződés vagy az alapító okirat adja
a bűncselekmény elkövetésén tettenért személyt el kell fogni, és fenti intézkedéseket meg kell tenni

19.

A fegyveres biztonsági őr, a rendész és a személy- és vagyonőr helyszínbiztosítási feladatai

A helyszíni szemle összetett fogalom: **helyszínből és szemléből tevődik össze** (a közvetlen észlelésen alapuló vizsgálat tárgya maga helyszín).

Alapvető feladata, **hogy a legnagyobb pontossággal megismerje a helyszínen talált dolgokat és jelenségeket, a történetekhez fűződő ok-okozati összefüggéseket és ezeket rögzítse.**

A HELYSZÍNI SZEMLÉT MEGELŐZŐ FELADAT A HELYSZÍN BIZTOSÍTÁSA.

A helyszín biztosítása a bűncselekmény helyszínének felfedezéskori állapotban történő megtartása.

A helyszín lehet:

- egyes vagy többes, tagolt (attól függően, hogy egy vagy több helyen történtek az események)
- eredeti és megváltoztatott (valódi a helyszín, ha nem változtattak rajta, tehát úgy van, ahogy az elkövető hagyta, de többnyire szándékosan megváltoztatott helyszínnel találkozunk)
- mozgó (helyét változtató jármű a helyszínen)
- élő (amikor az élet- és vagyonmentés, a veszély elhárítása miatt nem lehet biztosítani az eredeti állapotot)
- nyitott és zárt (lényeges szempont, hogy a bűncselekményt forgalmas közterületen, erdőben vagy lakásban, irodában, zárt helyen követték el)

A helyszíni szemlét megelőző feladatok

a helyszíni szemle végrehajtásáról az eljáró hatóság dönt, legtöbbször halaszthatatlan nyomozási cselekményként kerül sor helyszíni szemlére

a hatóságnak tudni kell: ki a bejelentő, mikor és hogyan fedezte fel a bűncselekményt, miért ment oda, hol van és milyen maga a helyszín, mi történt, milyen bűncselekmény, milyen intézkedésekre lehet szükség, kell-e valakit értesíteni, gondoskodni kell a helyszín biztosításáról, értesíteni kell a mentőket, a tűzoltókat, vezetőt, tulajdonost, gondoskodni kell a forró nyomon üldözésről, össze kell állítani a szemlebizottságot, biztosítani kell a hírösszeköttetést...

-2-

Az életmentés és elsősegélynyújtás minden más érdeket megelőz!

Ezután lehet a közveszélyt elhárítani, elfogni, illetve üldözni az elkövetőt, védeni a nyomokat.

A helyszín lezárásával egyidejűleg igazoltatni és szelektálni kell az ott tartózkodó személyeket, rövid meghallgatásuk célszerű lehet.

A helyszínbiztosító köteles a szükséges intézkedéseket végrehajtani és a helyszínt - lehetőség szerint – eredeti állapotában megőrizni,

majd szóbeli jelentést tenni,

a szemlebizottság vezetője által adott utasításoknak eleget tenni,

végül írásos jelentést tenni..

A helyszín biztosításának célja:

- **a szükséges intézkedések** szakszerű és gyors **végrehajtása**
- **a helyszín megváltoztatásának** (mely lehet szándékos vagy gondatlan) **megelőzése**
- **a nyomok, elváltozások megsemmisülésének megakadályozása**
- **a változatlan állapot fenntartása**

20.

A Btk-ban meghatározott tévedés lehetséges esetei a vagyonvédelemben

Btk 22. § A büntethetőséget kizárja:

- a.) gyermekkor
- b.) a kóros elmeállapot
- c.) a kényszer és a fenyegetés
- d.) a tévedés**
- e.) a cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka
- f.) a jogos védelem
- g.) a végszükség
- h.) a magánindítvány hiánya
- i.) a törvényben meghatározott egyéb ok

A tévedés

A bűnösséget kizáró okok közé tartozik. Tévedésen azt a tudati állapotot értjük, amikor **valakinek a képzei nem felelnek meg a valóságnak, de ő azokat valóságként tartja.** Tévedés az is, ha valakinek egyáltalán nincs képzei valamiről.

A tévedés büntetőjogi fogalma a következő:

Btk. 27 §

- (1) Nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott.
- (2) Nem büntethető, aki a cselekményt abban a téves feltevésben követi el, hogy az a társadalomra nem veszélyes és erre a feltevésre alapos oka van.
- (3) A tévedés nem zárja ki a büntethetőséget, ha gondatlanság okozza, és a törvény a gondatlanságból eredő elkövetést is bünteti.

-2-

Ténybeli tévedés

az elkövető az általa kimerített törvényi tényállás tárgyát vagy tárgyi oldalát jellemző **valamely lényeges körülményben téved az elkövetéskor**

ezt a tényt figyelmen kívül hagyjuk, ezután végezzük el a minősítést, amelynek eredménye lehet:

- a cselekmény nem bűncselekmény
- bűncselekmény történt, de enyhébben kell megítélni

ha a ténybeli tévedést az elkövető gondatlanságból okozta, akkor az elkövető gondatlanságból elkövetett bűncselekményért felel, feltéve, hogy a gondatlan elkövetés bűncselekmény

A társadalomra veszélyességben való tévedés csak akkor zárja ki a büntethetőséget, ha erre a téves képzetre az elkövetőnek alapos oka volt (módjában sem állt, illetve az adott helyzetben nem volt tőle elvárható, hogy cselekménye társadalomra veszélyességét helyesen ítélje meg).

A vagyonőr téved

- ha hamis belépési igazolvánnyal rendelkezőt beenged, de nem tudja, hogy hamis
- megvalósul egy adott cselekmény, de másért vonják felelősségre
- nem tudja, hogy a fegyvere töltve van (gondatlanság)

21.

A fegyveres biztonsági őr, a rendész, a személy- és vagyonőr alkalmazásának személyi feltételei

RENDESZET	FBŐ	VAGYONŐR
	-----Büntetlen előélet-----	
	----- 18. Év betöltése-----	
	-----Cselekvőképes állapot-----	
	-----magyar állampolgárság-----	
	-----belföldi lakóhellyel kell rendelkeznie-----	
<p>Iskolai végzettséget nem kell igazolni, Egészségügyi alkalmasság</p> <p>Lehetőleg letöltött sorkatonai szolgálat</p>	<p>Fegyverismereti vizsga, tanfolyam, megfelelő szakképesítés</p> <p>Fegyver viselésére Alkalmas</p> <p>Őrségparancsnoknak, illetve helyettesének legalább középfokú végzettség</p>	<p>Tanfolyam és vizsga, megfelelő szakképesítés</p> <p>nem folyik ellene 3 évnél súlyosabban fenyegetett büntető eljárás szándékos bűncselekmény miatt</p> <p>Ideiglenes igazolvány kiadásához ugyanezek a feltételek, de ott a tanfolyamon való részvételt kell igazolni a szakképesítés helyett</p>
-----Nem hivatalos személyek-----		

22.

A személyi alkalmasság vizsgálatának módszerei

23.

Az örök képzésének, továbbképzésének formái

- **szakmai**
- **és pszichológiai alkalmasság**
+ **egészségi alkalmasság**
esetleg speciális elvárások (nyelvismeret, 180 cm-es testmagasság...)

a vizsgálat lehet **írásbeli és gyakorlati**

tesztvizsgálat (általános műveltség + szakmai ismeretek)

a vizsgálat időpontjai: felvétel előtt és munkavégzés közben

38/97 BM-rendelet

27/98 BM-rendelet

vagyonőrre

FBŐ-re vonatkozó feltételek, szabályozások
a munkavégzéssel kapcsolatosan

követelmények:

- nagyfokú önfegyelem, határozottság, tartós figyelemkoncentráció, megfelelő elméleti és gyakorlati felkészültség, problémamegoldó képesség és fizikai erőnlét (önvédelmi képzés)
- alapvető jogi rendelkezések, kriminalisztikai és pszichológiai ismeretek
- az őrzött objektum védelme és az azok biztonsága ellen irányuló fenyegetés, támadás elhárítására kidolgozott szabályok és módszerek ismerete

a képzések, továbbképzések formái a **tanfolyamok**

FBŐ

vagyonőr

saját cég végzi a képzést

külső (oktatásra szakosodott) cégek

vagy saját cégen belül

+ gyakorlati tevékenység folytatása

(ideiglenes vagyonőri igazolvány, ezzel csak felügyelet mellett végezhet vagyonőri tevékenységet = vagyonvédelmi „ipari tanuló”)

-2-

továbbképzések:

új jogszabályok megismertetése
szakmai ismeretekben történt változások megismerése
rendszeres lögyakorlatok
fizikai erőnlét fenntartása (önvédelem)

24.

A személy- és vagyonvédelemre alkalmazott személyek ellenőrzésének módszerei

felvétel előtt

- magyar állampolgárság, büntetlen előélet, 18. életév betöltése, belföldi lakóhely, egészségi alkalmasság, szakmai képzettség, tanfolyam és vizsga
- előzetes környezettanulmány (magánnyomozás útján információgyűjtés)

felvétel után

- megváltozott személyi alkalmasság esetén (rossz társaság, baráti kör), FBŐ-nél a rendőrség végzi

folyamatosan

- szakmai ismeretek ellenőrzése (házi vizsgák, belső tanfolyamok)
- a napi munkavégzés, a konkrét tevékenység ellenőrzése
- szolgálat közbeni ellenőrzés (kirendeltség-vezető, területi igazgató feladata, bár jogszabályban nincs rögzítve, megbízó is ellenőrizhet)

az őrséget ellenőrizni jogosult:

a felügyeletet ellátó rendőri szerv (FBŐ)
a munkáltató

az őrséget ellenőrizni köteles:

az őrségparancsnok (havonta, váltásonként)
az őrparancsnok és helyettese (naponta, 4 óránként legalább egyszer)

az őrségparancsnok **havi ellenőrzési tervet** köteles készíteni
a rendőri ellenőrzéseket **ellenőrzési naplóba** kell felvezetni
az ellenőrzés idejét, tapasztalatait a **szolgálati naplóba** kell bejegyezni

25.

Az objektum és az objektumvédelem fogalma, elemei

Objektum

Azok az épületek, létesítmények, területek, amelyek politikai, társadalmi, gazdasági, katonai szervezetek és intézmények, ezek alkalmazottai, valamint anyagi, technikai eszközök elhelyezésére, üzemeltetésére szolgálnak.

Az objektumok rendeltetés szerinti osztályozása:

- állami, államigazgatási szervek központjai
- pártok székházai
- társadalmi szervezetek székházai
- gazdasági objektumok
- pénzintézetek
- kommunális objektumok
- egészségügyi és szociális intézmények
- műsorszóró állomások
- katonai objektumok
- rendészeti, rendfenntartó feladatot ellátók objektumai

fontosabb az objektumok biztonsági szempontból való osztályozása, hiszen a védelmi rendszer kiépítését ennek alapján végezzük

Az objektumok biztonsági szempontból való osztályozása:

- védendő érték nagysága
- az objektum fontossága
- veszélyeztetettség és támadhatóság
- rendelkezésre álló erők, eszközök összehangolása, alkalmazása

E négy szempont alapján **eldönthetjük, hogy az adott objektum milyen védelmet igényel.**

- **teljes körű védelem** (pl. atomerőmű, pénzintézetek)
komplex technikai védelmi rendszerek és sokoldalú élőerős őrzésvédelem
- **nagy biztonságú védelem** (termelőüzem, kommunális intézmények)
kiemelt pontok technikai védelme és élőerős őrzésvédelem
- **csökkentett körű védelem** (polgármesteri hivatalok, építési területek)
minimális technikai védelem és élőerős őrzésvédelem

-2-

A védelmi munkát befolyásoló tényezők

- objektív
- szubjektív

Objektív tényezők

az objektum elhelyezkedése, fekvése, megközelíthetősége
 infrastruktúra (telefon, víz, stb.)
 az objektum jellege (hadi, termelő, raktár)
 fejlesztési elképzelések (bővítés, modernizálás)
 a rendelkezésre álló erők, eszközök, módszerek
 az őrzésvédelmet szabályozó jogszabályok (jogok és kötelezettségek)

Szubjektív tényezők

rendkívüli események száma, okai
 bűncselekmények és elkövetők
 a bűncselekmény körülményei, módszerei
 rezsimitézkedések elégségesek-e
 a védelemben résztvevők felkészültsége, képzettsége, továbbképzési lehetősége...

Ezeket a tényezőket értékeljük, elemezzük, majd **megszervezzük az objektum védelmét.**

Objektumvédelem

Szervezeti, működési, műszaki, mechanikai intézkedések összehangolása, amely biztosítja a védett objektum funkcionális működését, illetéktelen személyek belépésének, behatolásának megakadályozását, rendkívüli események bekövetkezésének megelőzését.

A védelmi rendszer összetevői, a védelem konkrét feladatai

Védelmi rendszer alatt értjük az adott terület biztosításakor igénybe vehető élőerő, eszköz, akadály működtetését, a beavatkozás gyorsaságát, valamint az adott területen alkalmazható hatályos jogszabályok, rezsimitézkedések, utasítások összességét, amelyek alkalmazásával, illetve kialakításával az **optimális védelem biztosítható.**

A védelmi rendszer állandó elemei:

1. élőrő
2. műszaki, technikai rendszerek, eszközök
3. jogszabályi előírások

1. élőrő

őrszolgálat (nyílt vagy rejtett), járőrszolgálat, portaszolgálat (teher és személy), személyvédelem, rendezvénybiztosítás, szállítmányvédelem...

Az élőrő képes a technikai rendszerek jelzéseit észlelni, az információkat értékelni, azonnal intézkedni, így egy esetleges bűncselekmény megakadályozható, megelőzhető, a tettet elfogható, rendkívüli esemény megelőzhető, illetve bekövetkezett rendkívüli esemény esetén azonnali az intézkedés (életmentés, vagyonmentés, helyszínbiztosítás...)

Őrzési módok:

- pontörzés (legérzékenyebb pontok őrzése, pénztárhelyiség, portaszolgálat)
- területörzés (az adott objektum egészének őrzése)
- járőrözés (nagy területű objektumoknál)
- kombinált ellenőrzés (az előzőek kombinációja)

2. műszaki, technikai rendszerek, eszközök

épületek, építmények
mechanikai és elektronikai eszközök
tűzvédelmi eszközök, rendszerek

3. jogszabályi előírások

jogszabályok és helyi utasítások összessége, amelyek meghatározzák a működés biztonsági feltételeit

a szolgálatnak folyamatosan meg kell ismernie az új előírásokat

- őrutasítás
- ki- és beléptetési rendszer
- személy- és teherporta szolgálat ellátása
- illetéktelen behatolás észlelése esetén teendők
- rendkívüli események bekövetkezésekor teendők
- fegyverhasználat szabályai
- a technikai védelmi rendszer meghibásodása esetén teendők

26.

Az objektumvédelem céljai

27.

Az objektumvédelem megszervezése

Objektumvédelem

Szervezeti, működési, műszaki, mechanikai intézkedések összehangolása, amely biztosítja a védett objektum funkcionális működését, illetéktelen személyek belépésének, behatolásának megakadályozását, rendkívüli események bekövetkezésének megelőzését.

A védelmi rendszer összetevői, a védelem konkrét feladatai

Védelmi rendszer alatt értjük az adott terület biztosításakor igénybe vehető élőerő, eszköz, akadály működtetését, a beavatkozás gyorsaságát, valamint az adott területen alkalmazható hatályos jogszabályok, rezsimentézkedések, utasítások összességét, amelyek alkalmazásával, illetve kialakításával az **optimális védelem biztosítható**.

A védelmi rendszer állandó elemei:

- élőerő
- műszaki, technikai rendszerek, eszközök
- jogszabályi előírások

Objektumőrzés = folyamatos tevékenység, megelőző jellegű

Mindennapi megelőző jellegű tevékenység, amelynek célja az objektum zavartalan működésének biztosítása, bűncselekmények, illetéktelen behatolások megelőzése, illetve a már bekövetkezett események megakadályozása, az elkövető elfogása.

Objektumvédelem = folyamatban van a támadás

Konkrét veszélyeztetettség vagy erre utaló információk esetén fokozott szolgálatellátás a rendelkezésre álló erők és eszközök megerősítésével.

-2-

Az őrzésvédelmi rendszer elemei:

Mechanikai védelem
Elektronikai védelem
Személyi védelem
Biztosítás

Az optimális biztonság elemei:**Személyi védelem:** rendőrség, fegyveres biztonsági őrseg...

A nem kívánt, jogellenes cselekmény kellő időben való megszakítása. Hiába jelez a riasztó, hiába van jó fizikai védelem, ha nincs meg a személy, aki közbeavatkozzon.

Mechanikai-fizikai védelem: rácsok, nyílászárók, záruk, falak, páncél-szekrények, trezorok...

Védi az értéket, az illetéktelen behatolás, eltulajdonítás ellen fokozott védelmet biztosít.

Elektronikai jelzőrendszer: érzékelők, támadásjelzők...

A védett térbe illetéktelen személy bejutásának, a védett tárgy, érték eltulajdonítási kísérletének, a védendő személyt ért támadásnak a jelzésére szolgál.

Az optimális biztonságot a védendő objektumhoz, tárgyhoz, személyhez viszonyítottan, a három elem együttes hatásának kellő ismeretével, jól megválasztott arányának alkalmazásával lehet meghatározni.

A védelem megszervezésénél figyelembe kell venni:

- az objektum elleni támadás valószínű célpontjait
- a megközelítés várható irányát
- a támadó valószínű megfigyelő pontjait

28.

A biztonságtechnika és az élőerő együttes alkalmazásának lehetőségei

A védelmi rendszer összetevői, a védelem konkrét feladatai

Védelmi rendszer alatt értjük az adott terület biztosításakor igénybe vehető élőerő, eszköz, akadály működtetését, a beavatkozás gyorsaságát, valamint az adott területen alkalmazható hatályos jogszabályok, rezsimentézkedések, utasítások összességét, amelyek alkalmazásával, illetve kialakításával az **optimális védelem biztosítható.**

A védelmi rendszer állandó elemei:

- élőerő
- **műszaki, technikai rendszerek, eszközök**
- jogszabályi előírások

Az őrzésvédelmi rendszer elemei:

Mechanikai védelem
Elektronikai védelem
Személyi védelem
Biztosítás

AZ OPTIMÁLIS BIZTONSÁG ELEMELI

Személyi védelem: rendőrség, fegyveres biztonsági őrseg...

A nem kívánt, jogellenes cselekmény kellő időben való megszakítása. Hiába jelez a riasztó, hiába van jó fizikai védelem, ha nincs meg a személy, aki közbeavatkozzon.

Mechanikai-fizikai védelem: rácsok, nyílászárók, zárok, falak, páncél-szekrények, trezorok...

Védi az értéket, az illetéktelen behatolás, eltulajdonítás ellen fokozott védelmet biztosít.

Elektronikai jelzőrendszer: érzékelők, támadásjelzők...

A védett térbe illetéktelen személy bejutásának, a védett tárgy, érték eltulajdonítási kísérletének, a védendő személyt ért támadásnak a jelzésére szolgál.

-2-

Az optimális biztonságot a védendő objektumhoz, tárgyhoz, személyhez viszonyítottan, a három elem együttes hatásának kellő ismeretével, jól megválasztott arányának alkalmazásával lehet meghatározni.

A védelem megszervezésénél figyelembe kell venni:

- az objektum elleni támadás valószínű célpontjait
- a megközelítés várható irányát
- a támadó valószínű megfigyelő pontjait

A nem elsősorban vagyonvédelmi jellegű rendészeti feladatok:

- személyvédelem
- az objektumban folyó a tevékenység zavartalan biztosítása
- tűzvédelem
- munkavédelem
- polgári védelem
- katasztrófa-elhárításban való közreműködés

A teljes körű elektronikai jelzőrendszer alkotóelemei az alábbi védelmi körök:

felületvédelem (falazat, födém, padozat, nyílászárók figyelése)

térvédelem (infrahang, ultrahang és mikrohullámú érzékelők, foto- és videotechnika)

tárgyvédelem (fúrás- és nyitásérzékelők, testhang és nyitásérzékelők)

és személyvédelem (támadásjelző pedál, gomb, optikai, rádiós)

+ jelző-riasztó központ, kezelőegységek, szünetmentes áramforrás.

Teljes körű a mechanikai védelem, ha a védett helyiséget minden oldalról megfelelő szilárdsági tulajdonságú és kialakítású falazatok, födémek, padozatok, nyílászárók határolják (a lakat nem minősül biztonsági zárnak!).

29.

A mechanikai és elektronikai védelmi eszközök fajtái, a velük szemben támasztott követelmények

Az őrzésvédelmi rendszer elemei:

Mechanikai védelem
Elektronikai védelem
Személyi védelem
Biztosítás

ELEKTRONIKA

A teljes körű elektronikai jelzőrendszer alkotóelemei az alábbi védelmi körök:

felületvédelem (falazat, földém, padozat, nyílászárók figyelése)
térvédelem (infrahang, ultrahang és mikrohullámú érzékelők, foto- és videotechnika)
tárgyvédelem (fúrás- és nyitásérzékelők, testhang és nyitásérzékelők)
és személyvédelem (támadásjelző pedál, gomb, optikai, rádiós)
 + jelző-riasztó központ, kezelőegységek, szünetmentes áramforrás.

Az elektronikai rendszerrel szemben támasztott követelmények:

A központ egy egységet képezzen a tápegységgel és a védett téren belül helyezték el.

A központi egység jelezze a ki-bekapcsolt állapotot a védelmi körökön külön-külön és a szabotázsvonalon.

Az egyes csatornákat ne lehessen közvetlenül ki-be kapcsolni.

A központi egység burkolata szabotázsvédett legyen.

Számkombinációs kódkapcsolóval lehessen élesíteni.

A meghibásodásokat a rendszer jelezze.

A központ folyamatosan üzemeljen, ellenőrizzen és egy másodpercen belül riasszon, ha kell.

A kültéri jelzésadókat megfelelő magasságban kell elhelyezni (ne legyenek takarhatók, vakíthatók).

Az elektromos hálózatnak megszakítás nélküli üzemmódban kell működnie.

A nyitásérzékelőket rejtve, süllyesztve kell szerelni.

A vezetékeket falon belül vagy acélcsőben kell vezetni.

-2-

Alkalmazott eszközök:

Automatikus érzékelők (nyitás, üvegtörés, mozgásérzékelők, falbontás, testhang és fűrészerzékelők), egyéb érzékelők
 Támadásjelzők (fontos a csendes működés)
 Jelzést fogadó központok
 Ki-bekapcsolás eszközei (kezelő egységek)
 Energiaellátás
 Hang és fényjelző eszközök
 Vezetékhálózat
 Kültéri jelzőrendszerek
 Fotó- és videotechnikai eszközök
 Riasztórendszerek továbbjelzési megoldásai

MECHANIKA

Teljes körű a mechanikai védelem, ha a védett helyiséget minden oldalról megfelelő szilárdsági tulajdonságú és kialakítású falazatok, födémekek, padozatok, nyílászárók határolják (a lakat nem minősül biztonsági zárnak!).

A mechanikai védelemmel szemben támasztott követelmények:

A mechanikai védelem megléte, látványa elrettentő legyen, leküzdése időigényes, zajos legyen és nyomok hagyásával párosuljon.

Fontos a megfelelő szilárdság.

Rácsok

egy szál kivágása ne adjon alkalmat a behatolásra, anyaga, osztása, beépítési mélység megfelelő legyen

Nyílászárók

szilárdsági értéke igazodjon a falazat jellemzőihez

Zárak

többpontos zárást biztosító szerkezet, acéllemez a zártest köré

Falazatok

tartják az épületszerkezetet, fontos feladatuk, hogy meggátolják, megnehezítsék a rajtuk való átjutást, 38 cm-es hagyományos tömör téglafal szilárdság

-3-

Lemez- és páncélszekrények

jó ellenállóképesség, több zár, elmozdíthatatlanság, fúrás elleni védelem kialakítása, minősítési tanúsítvány)

Széfek

bankok páncéltermeiben, minősítési tanúsítvánnyal ellátott záruk használata szükséges, a bérszéfeket csak trezorba, illetve páncélszekrénybe szabad telepíteni

Trezorszobák

bankok, múzeumok, az épület legalsó szintjén építik meg, tárolási értékhatár szerinti besorolás

30.

A vagyónvédelmi rendszerek üzemeltetési és karbantartási szabályai

Vagyonvédelmi tevékenységek: a biztonsági berendezések és rendszerek tervezése, készítése, felszerelése, javítása, karbantartása és az erre vonatkozó tanácsadás.

Üzemeltetés, karbantartás

A telepített elektronikus jelzőberendezések üzemeltetése, fenntartása, karbantartása, javítása **a tulajdonos feladata.**

Az eszközöket próbaüzem után **állandóan üzemképes állapotban** kell tartani.

A berendezésekre vonatkozó ellenőrzési, karbantartási feladatokat, felülvizsgálatok gyakoriságát, műszaki tartalmát **karbantartási szerződésekben** célszerű rögzíteni (megelőzés és konkrét feladatok meghatározása).

Három havonta a központot át kell vizsgálni (tesztelés, próbariasztás), 6 havonta ellenőrizni kell az érzékelőket, évente a kötésponthoz át kell vizsgálni, az optikát meg kell tisztítani, stb.

Minden berendezésnek kell, hogy legyen **gépkönyve.**

A megelőző munkálatok során jelentkező hibákat a tulajdonos köteles javíttatni.

Próbariasztásokra is szükség van (a tapasztaltakat rögzíteni szükséges).

Megbízó köteles biztosítani vállalkozó részére a munkafeltételeket (pl. az adott helyre való bejutást, világítást...)

Megbízó köteles a berendezéseket rendeltetésszerűen használni.

A szerződésben külön meg kell határozni a kiszállási díjat, felmondási időt, az esedékes felújítás körülményeit, az oktatás részleteit.

31.

A ki- és beléptetésre vonatkozó szabályok

A be- és kiléptetés **a rendészeti tevékenység egyik legfontosabb feladata**, szabályozott keretek között kell tartani a vállalat és a külvilág közötti mozgást.

SZABÁLYOZÁSI FELADATOK

- dönteni kell arról, hogy szükséges-e valamilyen igazolvány felmutatása, illetve a nyilvántartás vezetése (igazolvány felmutatása, kódos beléptető rendszer...)
- ki- és belépéskor milyen vizsgálatokat kell elvégezni (csomag, ruházat átvizsgálása, alkoholszondázás...), az ezzel kapcsolatos személyi mentességekről is dönteni kell
- idegenek esetében a belépés teljes körű vagy korlátozott
- személygépkocsik behajtásának szabályozása (jármű behajtásának ideje, a rendszám, időpont naplózása)
- a gépkocsi utasterének átvizsgálása

tehergépjármű forgalom szabályozási feladatai

- a tehergépkocsi mindig árut szállít (a naplózás nem szabályozási kérdés, hanem végrehajtási feladat)
- lényeges a naplózás (jármű üzembentartója, a járművezetője, rakodó személy...), ezen kívül lehet kiadni kapujegyet is
- a behajtást az áruforgalom szükségletei döntenek el (szükséges behajtania az áruval)
- járműforgalmi napló: időpont, rendszám, üzembentartó, jármű típusa, járművezető neve, cél, rakott vagy üres a tehergépjármű

szabályozási feladatok a telepen (épületen) belüli mozgásnál

- egyes helyiségben csak az oda beosztottak tartózkodhatnak (kitűzők)
- idegenek nem mozoghatnak teljesen szabadon, részükre kíséretet kell biztosítani (kifelé is)
- KRESZ, a gyalogosan közlekedőkre is érvényesek a közúti szabályok
- parkolási rend kialakítása

-2-

VÉGREHAJTÁSI FELADATOK

- igazolványok kiadása
- idegenek belépőjének igazolása (időpontok rögzítése, nyilvántartása)
- előzetes belépési engedélyeket időben le kell adni a portaszolgálat felé
- ki kell jelölni a személygépkocsival behajtani jogosultakat
- tehergépkocsik okmányainak igazolása
- **legfontosabb feladatok:**
 - **a forgalom figyelemmel kísérése (mind járművek, mind személyek esetén)**
 - **belépési jogosultságok ellenőrzése**
 - **adminisztráció**
 - **esetleg kíséret**

A végrehajtás lényeges eleme az eligazítás, a belépő tájékoztatása.

32.

Az eszközök, anyagok be- és kiviteli szabályai, a bizonylatolás és ellenőrzés módjai

Az objektum területére való eszközök, anyagok be- és kivitele általában **árumozgást** jelent.

Szabályozási feladatok:

- mi vihető be és mi vihető ki

Két eset lehetséges:

1. a céghez hoznak árut

- ez nem elsősorban védelmi jellegű feladat

2. a cégtől visznek árut, illetve ugyanabból az áruból máshova is visznek még, tehát csak lepakolnak az áruból egy bizonyos mennyiséget

- fontos az írásos rögzítés, a bizonylatolás, mely egyben ellenőrzési, visszakeresési lehetőség is
- megőrző hely kialakítása
- kapujegyves megoldás

A bizonylatolási feladatok leírása, a jogosultságok meghatározása vezetői feladat.

A rendész jogosult:

- a belépő személy igazoltatására
- illetéktelen személyek eltávolítására
- átvizsgálni csomagot, járművet, menetokmányokat, ruházatot (a vállalat gépkocsiját bárhol, nemcsak a vállalat területén ellenőrizni lehet)

A személy- és vagyonőrre vonatkozó jogosultságok:

- személy kilétének közlésére felszólítás
- belépés és tartózkodás céljának megkérdezése – engedetlenség vagy adatok nyilvánvaló valótlanlansága esetén belépés megakadályozása, ott tartózkodás megtiltása, távozásra felszólítás (megbízó nevében)
- csomag, jármű bemutatására felhívás
- menetokmányok ellenőrzésére felszólítás
- csomag, jármű, szállítmány biztonsági szempontból történő ellenőrzése

-2-

Figyelem!

A csomag átvizsgálása és a biztonsági ellenőrzés nem azonos a ruházat átvizsgálásával és a motozással (utóbbiakat **csak hatósági személy**, törvényi felhatalmazás alapján **végezheti**).

A csomag, áru átvizsgálása szemrevételezéssel, mérlegeléssel történhet.

Az adatok közlésére való felkérés, belépő vagy más okmány (pl. menetlevél) elkérése, megtekintése **nem azonos az igazoltatással**, annak a tevékenység alá vont személy **önként** tesz eleget.

Kölcsönzés

Itt kell kitérni **a vállalat eszközeinek kikölcsönzési lehetőségeire**. **Az első számú vezető** dönti el, hogy milyen feltételek mellett, kiknek és milyen eszközöket, milyen térítés ellenében ad kölcsön a vállalat. Ezen feltételeket is javasolt írásos formában rögzíteni.

33.

A csomag és ruházat átvizsgálásának lehetőségei, módszerei

A vagyonvédelmi tevékenységet végző – szerződés keretei között a megrendelő közterületnek nem minősülő – őrzött létesítménybe, területre, objektumba belépő vagy annak területén tartózkodó **személy csomagját, ruházatát biztonsági szempontból ellenőrizheti**. Az **1998. évi IV. törvény** szabályozza.

Figyelemmel kell lenni arra tényre, hogy **van-e tiltó rendelkezés** arra vonatkozólag, hogy valamely eszközt, anyagot nem vihetnek be a területre, objektumba.

*

Beléptetésnél megkérhetem a belépő személyt, hogy pakoljon ki a táskájából, a táskájába belenézhetek, de nem nyúlhatok bele.

**

Kiléptetésnél a kilépő személy csomagját, táskáját megvizsgálhatom, de csak betekintéssel, kipakoltatással. Ha nem hajlandó eleget tenni a kérésnek, jegyzőkönyvet írok és elengedem. De bűncselekmény alapos gyanúja esetén visszatarthatom!

Csomag átvizsgálása:

- az átvizsgálás módját befolyásolja, hogy milyen tárgyak, anyagok be- vagy kivitelét kell megakadályozni (pl. fémtárgyak, lőfegyver, szűrő és vágó eszközök, robbanóanyagok)
- csomagvizsgáló berendezéssel való ellenőrzés
- közvetlen ellenőrzés (szemrevételezéssel, fentiek szerint * **)

Ruházat átvizsgálása:

- csak azonos nemű végezheti (kivéve fémkereső készülékkel történő ellenőrzés)
- fémkereső készülékkel való ellenőrzés (kapu, vagy kézi)
- közvetlen ellenőrzés normál helyzetben (zsebek kiürítettése, felsőruházat kigomboltatása, kézzel való végigtapintás)
- elfogás esetén (háttal állítani, lábak terpeszben, karok oldalt kinyújtva, felülről lefelé kézzel végigtapintani, és vigyázni arra, hogy ne tudjon támadni vagy menekülni)

34.

A személyi tulajdon védelmének formái

a munkavégzés személyek révén valósul meg, tulajdonukban vannak személyes használati tárgyak, értéktárgyak, pénz...

ezeket meg kell különböztetni aszerint, hogy **mi indokolt és szükségszerű ahhoz, hogy az alkalmazott birtokában legyen a munkavégzés során is**

- a tulajdonosnak a tulajdona védelméhez az **elégleges feltételeket** meg kell teremteni
- fontos a minél jobb munkahelyi feltételek kialakítása

Szabályozási feladatok

- mi nem vihető be a céghez
- rendszeresít-e a cég csomagmegőrzőt (ruhatárat, parkolót)
- öltözők rendjének kialakítása, őrzése
- talált tárgyak kezelése

Végrehajtási feladatok

- ki- és belépés rendje, a kulcsok kezelése és őrzése
- csomagmegőrző, ruhatár, parkoló működtetésének részletes szabályainak kidolgozása, öltözői rend kialakítása
- a csomagmegőrzőben csak saját felelősségre helyezhet el bárki csomagot (ez vonatkozik az öltözőszekrényekre is)
- a parkolók kialakítása, lehet őrzött vagy nem őrzött
- talált tárgyakkal kapcsolatos intézkedések (pontos nyilvántartás, kiadásuk rendje)

35.

A kulcsok kezelésének szabályai

**egyszemélyi vezető döntése: kulcsok kezelése, őrzése
kulcskezelés feltételeinek kialakítása**

lényeges kérdés, hogy **az egyes helyiségekbe** illetéktelenek bejutása ellen (a kulcsmásolatok készítésének veszélye igen nagy és szinte kiküszöbölhetetlen) **milyen fokú védelem szükséges**

a zárat érdemes sűrűn cserélni



biztonságosabb megoldás mágneses kulcsok, kártyák vagy csak digitálisan nyitható zárok alkalmazása

szabályozási feladatok

- ki kell jelölni az objektumok, helyiségek, épületek, telepek funkcióját, az üzemeltető szervezeti egységet
- különleges biztonságot igénylő helyiségek
- kulcsok felvétele, leadása
- intézkedni kell a zárok-nyitások különleges szabályairól
- konkrét használati jogosultságok meghatározása
- kulcsmásolatok letétbehelyezése
- takarítás, karbantartás

végrehajtási feladatok

az egyes szervezeti egységek részéről:

- a jogosultságok kiosztása, érvényességük rendszeres vizsgálata
- a kulcsok leadása a rendészeti szakszolgálatnak

-2-

a rendészet részéről:

- megfelelő kulcsőrzési hely kialakítása
- kulcsfelvételi jogosultság naprakész nyilvántartása
- kulcskezelés- és őrzés szabályainak betartása és betartatása
- kulcsok állandó őrzése (illetéktelenek hozzáféréseinek kiküszöbölése)
- a kulcsforgalom megfelelő, előírt nyilvántartása
- másodkulcsok (tűzvédelmi szempontból)

nyilvántartás:

két megoldás terjedt el a kulcsok és mozgásuk rögzítésére

- **napi kulcsforgalmi lapok** használata, vezetése (nagyobb kulcsforgalomnál ajánlott)
- **idősoros nyilvántartás**, egyszerű kulcsátadó könyvben (egyszerű, de csak akkor célszerű, ha a kulcsok visszavételét nem szükséges bizonylatolni)

36.

A járművek be és kihajtásának szabályai és ellenőrzésük módszerei

A be- és kiléptetés a **rendészeti tevékenység egyik legfontosabb feladata**, szabályozott keretek között kell tartani a vállalat és a külvilág közötti mozgást.

SZABÁLYOZÁSI FELADATOK

- dönteni kell arról, hogy szükséges-e valamilyen igazolvány felmutatása, illetve a nyilvántartás vezetése (igazolvány felmutatása, kódos beléptető rendszer...)
- ki- és belépéskor milyen vizsgálatokat kell elvégezni (csomag, ruházat átvizsgálása, alkoholszondázás...), az ezzel kapcsolatos személyi mentességekről is dönteni kell
- idegenek esetében a belépés teljes körű vagy korlátozott
- személygépkocsik behajtásának szabályozása (jármű behajtásának ideje, a rendszám, időpont naplózása)
- a gépkocsi utasterének átvizsgálása

tehergépjármű forgalom szabályozási feladatai

- o a tehergépkocsi mindig árut szállít (a naplózás nem szabályozási kérdés, hanem végrehajtási feladat)
- o lényeges a naplózás (jármű üzembentartója, a járművezetője, rakodó személy...), ezen kívül lehet kiadni kapujegyet is
- o a behajtást az áruforgalom szükségletei döntenek el (szükséges behajtania az áruval)
- o járműforgalmi napló: időpont, rendszám, üzembentartó, jármű típusa, járművezető neve, cél, rakott vagy üres a tehergépjármű

szabályozási feladatok a telepen (épületen) belüli mozgásnál

- o egyes helyiségben csak az oda beosztottak tartózkodhatnak (kitűzők)
- o idegenek nem mozoghatnak teljesen szabadon, részükre kíséretet kell biztosítani (kifelé is)
- o KRESZ, a gyalogosan közlekedőkre is érvényesek a közúti szabályok
- o Parkolási rend kialakítása

-2-

VÉGREHAJTÁSI FELADATOK

- igazolványok kiadása
- idegenek belépőjének igazolása (időpontok rögzítése, nyilvántartása)
- előzetes belépési engedélyeket időben le kell adni a portaszolgálat felé
- ki kell jelölni a személygépkocsival behajtani jogosultakat
- **tehergépkocsik okmányainak igazolása (szállítási és menetokmányok), a gépkocsivezetőt felszólíthatom, hogy nyissa ki pl. a szerszámos ládáját (eseménynaplóban rögzítendő)**
- **legfontosabb feladatok:**
 - **a forgalom figyelemmel kísérése (mind járművek, mind személyek esetén)**
 - **belépési jogosultságok ellenőrzése**
 - **adminisztráció**
 - **esetleg kíséret**

A végrehajtás lényeges eleme az eligazítás, a belépő tájékoztatása.

37.

Járőrszolgálat, járőrellenőrző rendszerek

Őrzési módok:

- pontőrzés (legérzékenyebb pontok őrzése, pénztárhelyiség, portaszolgálat)
- területőrzés (az adott objektum egészének őrzése)
- járőrözés (nagy területű objektumoknál)
- kombinált ellenőrzés (az előzőek kombinációja)

járőrszolgálat

meghatározott időközönként megadott útvonalon bejárja az adott területet

Ellenőrzések

az őrséget ellenőrizni jogosult:

a felügyeletet ellátó rendőri szerv (FBŐ)
a munkáltató

az őrséget ellenőrizni köteles:

az őrségparancsnok (havonta, váltásonként)
az őrparancsnok és helyettese (naponta, 4 óránként legalább egyszer)

az őrségparancsnok **havi ellenőrzési tervet** köteles készíteni

a rendőri ellenőrzéseket **ellenőrzési naplóba** kell felvezetni

az ellenőrzés idejét, tapasztalatait a **szolgálati naplóba** kell bejegyezni

Járőrellenőrző rendszerek

ellenőrző órák, eszközök (pl. blokkoló órák)

38.**Az objektumvédelem dokumentumai. Az okmányok vezetésének, kezelésének szabályai****Létesítmény-nyilvántartó lap**

központi irányító szerveknél, az őrségparancsnoknál, a felügyeletet ellátó BM-szervnél, közép és első fokú rendőrhatóság közrendvédelmi osztályán kell felfektetni

Őrhely, járőrútvonal táblázat

értelemszerűen kell kitölteni

őrhelyszám, járőrszám, az őrhely leírása, a járőrútvonal leírása, átadandó tárgyak, létesítmények leírása, az örök, járőrök feladata

Őrhely-vázlat

tartalmazza a létesítmény belső elrendezését, kerítést, lényeges tereptárgyakat (100-400 m külső körzet), az örök felállítási helyét, mozgási körletét, járőrútvonalat, technikai berendezéseket, őrtorony, őrbódé helyét, az őrség elhelyezkedését

Őrségutasítás

a létesítmény általános jellemzése, őrzés technikai berendezése, az őrség szervezeti felépítése, szolgálati rendje, általános feladata, kötelmei, magatartás támadás, elemi csapás esetén, riadó esetén...

Védelmi vázlat

tartalmazza a létesítmény belső elrendezését, kerítést, lényeges tereptárgyakat (100-400 m külső körzet), a megközelítésre alkalmas irányokat, a védelmi szakaszokat, segélyhelyet, az összeköttetés eszközeit

Riadóterv

a riadó célja, az állomány riadóztatása, ki jogosult elrendelni a riadót, az elrendelés módja, a riadó vétele utáni teendők, a parancsnok feladata, a riadó beszüntetése, a kiértesítés módjára vonatkozó előírások

Együttműködési terv

valamennyi együttműködő szerv kapjon egy-egy példányt!

fegyveres támadás esetén, támadási kísérlet esetén, bűncselekmény, rongálás, kártevés, tűz, robbanás, elemi csapás esetén teendők

a feladat leírása, irányítási rend, eszközbiztosítás, felszerelés, öltözet...

-2-

Szállítmányőrzési és kíséresi terv

az őrség vezénylése és állománya, kötelmei, a szállítás menetvonala, a szállítmány leírása

a tervet a kísérés előtt kell elkészíteni és jóváhagyatni

ki lehet egészíteni őrzésvédelmi vázlattal

a feladat végrehajtása után legalább két évig meg kell őrizni

Terv ideiglenes őrzési és biztosítási feladatra

mindig konkrét feladatra kell elkészíteni és jóváhagyatni

a feladat végrehajtása után legalább két évig meg kell őrizni

Őrszolgálati nyilvántartások leírása

a fegyveres őrség köteles felfektetni és vezetni

a naplót használatba vétel előtt hitelesíttetni kell

Szolgálati előjegyzés

a szolgálat tervezésére szolgáló okmány (váltások időrendje, egy hónapra előre, szabadság, távollétek megjelölése, betegség vagy rendkívüli esemény esetén lehet változtatni, erre az őrségparancsnok jogosult)

Szolgálati napló

a napló vezetéséért az őrségparancsnok, illetve a váltásparancsnokok felelősek

hivatali szolgálat, ellenőrző járőr és megerősítő szolgálat, szolgálatmentes, illetve szabadnapon lévők nyilvántartása

Eseménynapló

a napló a létesítmény területén és a szolgálattal összefüggően történt események nyilvántartására szolgál

jelentések, szolgálati és egyéb intézkedések (az esemény ideje, leírása, tett intézkedés)

Ellenőrzési napló

a rendőri szervek által végrehajtott ellenőrzések bejegyzésére szolgál

a területileg illetékes első fokú rendőrhatalóság biztosítja

-3-

Fegyver- és lőszernyilvántartás

dátum, bevételezett fegyver, lőszer megnevezése, bevételezett darabszám, felhasznált darabszám, selejtezésre, javításra leadott, megmaradt darab, aláírása - értelemszerűen ki kell tölteni

jelentés lövészetről

Nem tartozik az őrségi okmányokhoz, de az FBŐ parancsnoka rendelkezik még az újak részére:

- *Újonnan felvett dolgozók adatlapja*
- *Személyi felszerelési lap*
- *Ruhaméret jegyzék*
- *Szakképzési nyilvántartás*
- *Útmutató a napló vezetéséhez*
- *Évi összefoglaló jelentés tartalmi vázlata*
- *Statisztika az FBŐ szolgálati tevékenységéről, fegyelmi helyzetéről*
- *Ellenőrzők részére kiállított nyílt parancsról minta*

39.

Nagy értékű, veszélyes szállítmányok őrzése, kíséréte

A szállítmányok osztályozása:

- veszélyes anyagok
- kevésbé veszélyes anyagok
- nem veszélyes, de nagy értékű anyagok
- nagy kiterjedésű anyagok

Halmazállapot szerint:

- szilárd (láda, konténer)
- cseppfolyós (kis és nagy tartályok)

A szállítás történhet:

- közúton
- vasúton
- vízi úton
- légi úton

A szállítmány védelmét befolyásoló tényezők:

a védelem szükségességét és mértékét döntően a valós vagy elemzett veszélyeztetési szint, a kockázati pontok sűrűsége, elhelyezkedése határozza meg, ezektől függ, hogy milyen szállítási móddal, eszközökkel és milyen védelemmel juttatjuk el a szállítmányt a kívánt helyre.

Vasúton, vízi úton az őrzésvédelem könnyebb, mivel az őrség együtt utazik a szállítmánnyal, az ellenőrzési lehetőség folyamatos.

Légi szállítás esetén a repülőtéri raktárig kell kísérni a szállítmányt, utána biztonságban van (veszélyes anyagot nem szállíthatunk, nem vállalják).

A célbajuttatásra leginkább a **közút** szolgál.

A szállítmányvédelem megszervezésének feladatai

Nagy kiterjedésű anyagok szállításába be kell vonni a rendőrséget (útvonalengedély...), a rendőri jelenlét mellett túl nagy baj nem történhet.

-2-

A védelem megszervezése előtt tisztázni kell az alábbiakat:

Honnan, hová, mikorra, mit? Milyen járművel? Kitől, kinek, hol fogadják? Baleset esetén kit kell értesíteni? Útvonal engedély tisztázott? Baleset és tűzvédelmi eszközök megvannak? Mi (ki) veszélyeztetheti a szállítmányt? Volt-e már támadás, különös baleset? Kapott-e az utóbbi időben fenyegetést a megbízó? A gépkocsivezető, rakodók megbízhatóak-e? Volt már velük probléma?

az **adatgyűjtés** után

következik az **elemzés,**

kockázati pontok feltérképezése,

majd a **tervezés**

Hány járművel megyünk? Kísérők száma? Mikor indulunk? Milyen útvonalon megyünk? Hol pihenünk? Őrzés megszervezése. Kell-e fegyveres őr?

Kockázati pontok:

A gépjárművek megfeleljenek a biztonsági előírásoknak (tűzoltó készülék, elsősegélynyújtó eszközök...)

Utazás előtt tájékozódás.

Közepes forgalmú, széles úton haladjunk.

Kerüljük a szűk, egyirányú utakat, az elhagyott helyeket és a forgalmi dugókat!

Számolni kell váratlan helyzetekkel, eseményekkel is!

A rendőrség elérhetőségi pontjait (mentőket) ismerni kell!

Menetközben ellenőrizni kell, hogy követnek-e, illetve, ne vágjanak elénk (sorompó, lámpa).

Esetleges támadás esetén a biztosító jármű a támadó és a védett jármű közé helyezkedik!

Fontos a jó hírösszeköttetés!

A veszélyes szállítmányok védelmének megszervezése

(robbanó anyagok, gázok, gyúlékony anyagok, öngyulladásra hajlamos, gyújtó hatású, mérgező és radioaktív anyagok)

Nemzetközi előírások szabályozzák

-3-

Veszélyes szállítmányhoz szükséges a felügyelet, védelem.

Veszélyhelyzet miatt a rendőrség fel való értesítési kötelezettség.

Ellenőrzésre jogosultak: határállomások, rendőrség, közlekedési felügyeletek és főfelügyelet, útgazdálkodás, a vállalkozó vagy képviselője, aki indította a szállítmányt, őrző-védő vállalkozó

Az őrzésvédelem kiterjed:

- rablás, támadás megakadályozása
- katasztrófhelyzet előidézésére irányuló törekvés (terrorcselekmény) megakadályozása

az őrzésvédelemben résztvevőket ki kell oktatni (szállítási előírások, munka- és balesetvédelem)

A védelem helyszínei:

- menetútvonal, parkolók (állandó telefonkapcsolat)

Általános érvényű követelmény, hogy veszélyes anyagot szállítani, kísérni csak kifogástalan, a biztonsági előírásoknak minden szempontból megfelelt járművel lehet végrehajtani és ezt a megbízótól meg kell követelni!

40.

A pénz- és értékszállítás, illetve a szállítmánykísérés jellemzői, fő különbségek, a felelősség kérdései

A pénz- és értékszállítás

A pénz- és érték kísérése, szállítása a vagyonvédelmi szakma egyik legveszélyesebb és a legnagyobb felkészültséget igénylő területe.

rendkívül komplex feladat:

- a pénzt és értéket idegen területen kell „mozgatni
- a mozgatás nem zárt objektumokban történik
- az idegen környezet miatt könnyebb a mozgó vagyont felderíteni, megfigyelni, gyenge pontot találni
- nagy a csábítás (kívülről, belülről)
- a ki- és berakodásnál az érték egy helyben van, a támadás itt a legvalószínűbb
- meghatározó az emberi tényező

A pénz és érték mozgatásának két alapformája van:

- 1. kísérés**
- 2. szállítás**

KÍSÉRÉS

a mozgatott vagyon nem kerül ki a megbízó kezéből, azt a vagyonőr csak biztosítja

támadás esetén villámgyors helyzetfelismerésre van szükség

a jogos védelmi helyzet megállapítása után kerülhet sor a védelemre, amelynek arányosnak kell lennie

a kísérés történhet: gyalogosan, tömegközlekedési eszközön, taxin, járművel, gépjárművel, egyéb speciális eszközön

végrehajtandó feladatok

- körültekintő szerződéskötés, tájékozódás, előkészítés
- személyek felkészítése, eligazítása
- technikák meghatározása, kipróbálása
- kísért személlyel való találkozás, útvonal, mozgás célállomás egyeztetése
- kísérés végrehajtása
- a célállomás elérése
- a feladat befejezése, végrehajtás ellenőrzése

-2-

a kíséresi feladatok lehetnek:egy feladat + egy célállomás = egy mozzanatos,egy feladat + több célállomás = több mozzanatosegy vagy több feladat + több célállomás = összetett kísérés**KIEMELTEN FONTOS SZABÁLYOK****- szervezési szempont**

a megrendelővel való kapcsolatfelvétel

a megrendelő leinformálása

szerződéskötés, a feladat egyeztetése

személyi-tárgyi feltételek biztosítása

végrehajtó személyek eligazítása, felkészülés rendkívüli eseményekre

terv szerinti végrehajtás

kapcsolattartás a végrehajtó személyekkel

a feladat folyamatának ellenőrzése, gyenge pontok biztosítása

a feladat végrehajtásának ellenőrzése

- végrehajtási szempont

felkészülés a feladatra (személy, tárgyi feltételek)

útvonalak, gyenge pontok meghatározása

az egyes személyek feladatainak meghatározása

hír és kommunikáció egyeztetése

helyismeret

jó egészség, fizikai és pszichikai állapot

SZÁLLÍTÁS

a vagyon mindenképpen átkerül a feladatot elvégző személyhez, így az átvétellel a felelősség is az övé

formái: gyalogosan (egy vagy több személyes, eszközös, pl. hangriasztós táska, füstölős táska...), járművel, gépjárművel, megerősített (páncélozott gépjárművel), páncélaútoval, különleges úton (hajó, repülő)

a végrehajtás módja szerint:

- egy vagy több gépkocsival (megtévesztés céljából)
- kíséző gépkocsikkal
- rendőrségi kísérettel

-3-

A gyalogos szállítás formái:

- soros biztosítás (elől, hátul)
- követő biztosítás (hátról)
- kombinált biztosítás
- demonstratív biztosítás (szorosan a szállító személyhez igazodva)

Az értékszállító személy mindig a járda belső oldalán haladjon!

SZÁLLÍTMÁNYKÍSÉRÉS

A szállítmányok osztályozása:

- veszélyes anyagok
- kevésbé veszélyes anyagok
- nem veszélyes, de nagy értékű anyagok
- nagy kiterjedésű anyagok

A szállítás történhet:

- **közúton**
- **vasúton**
- **vízi úton**
- **légi úton**

A szállítmány védelmét befolyásoló tényezők:

a védelem szükségességét és mértékét döntően a valós vagy elemzett veszélyeztetési szint, a kockázati pontok sűrűsége, elhelyezkedése határozza meg, ezektől függ, hogy milyen szállítási móddal, eszközökkel és milyen védelemmel juttatjuk el a szállítmányt a kívánt helyre.

Vasúton, vízi úton az őrzésvédelem könnyebb, mivel az őrség együtt utazik a szállítmánnyal, az ellenőrzési lehetőség folyamatos.

Légi szállítás esetén a repülőtéri raktárig kell kísérni a szállítmányt, utána biztonságban van (veszélyes anyagot nem szállíthatunk, nem vállalják).

A célbajuttatásra leginkább a **közút** szolgál.

-4-

A szállítmányvédelem megszervezésének feladatai

Nagy kiterjedésű anyagok szállításába be kell vonni a rendőrséget (útvonalengedély...), a rendőri jelenlét mellett túl nagy baj nem történhet.

A védelem megszervezése előtt tisztázni kell az alábbiakat:

Honnan, hová, mikorra, mit? Milyen járművel? Kitől, kinek, hol fogadják? Baleset esetén kit kell értesíteni? Útvonal engedély tisztázott? Baleset és tűzvédelmi eszközök megvannak? Mi (ki) veszélyeztetheti a szállítmányt? Volt-e már támadás, különös baleset? Kapott-e az utóbbi időben fenyegetést a megbízó? A gépkocsivezető, rakodók megbízhatóak-e? Volt már velük probléma?

az **adatgyűjtés** után

következik az **elemzés,**

kockázati pontok feltérképezése,

majd a **tervezés**

Hány járművel megyünk? Kísérők száma? Mikor indulunk? Milyen útvonalon megyünk? Hol pihenünk? Őrzés megszervezése. Kell-e fegyveres őr?

Kockázati pontok:

A gépjárművek megfeleljenek a biztonsági előírásoknak (tűzoltó készülék, elsősegélynyújtó eszközök...)

Utazás előtt tájékozódás.

Közepes forgalmú, széles úton haladjunk.

Kerüljük a szűk, egyirányú utakat, az elhagyott helyeket és a forgalmi dugókat!

Számolni kell váratlan helyzetekkel, eseményekkel is!

A rendőrség elérhetőségi pontjait (mentőket) ismerni kell!

Menetközben ellenőrizni kell, hogy követnek-e, illetve, ne vágjanak elénk (sorompó, lámpa).

Esetleges támadás esetén a biztosító jármű a támadó és a védett jármű köré helyezkedik!

Fontos a jó hírösszeköttetés!

41.

A pénz, érték átadásának, átvételének szabályai

A pénz- és érték kísérése, szállítása a vagyonvédelmi szakma egyik legveszélyesebb és a legnagyobb felkészültséget igénylő területe.

rendkívül komplex feladat:

- a pénzt és értéket idegen területen kell „mozgatni
- a mozgatás nem zárt objektumokban történik
- az idegen környezet miatt könnyebb a mozgó vagyont felderíteni, megfigyelni, gyenge pontot találni
- nagy a csábítás (kívülről, belülről)
- a ki- és berakodásnál az érték egy helyben van, a támadás itt a legvalószínűbb
- meghatározó az emberi tényező

PÉNZ- ÉS ÉRTÉKSZÁLLÍTÁS SZAKASZAI

- **felvétel**
 - **berakodás**
 - **szállítás**
 - **kirakodás**
 - **átadás**

Érték szerinti átvétel

érték szerinti átadás

a szállítólevélen pontosan feltüntetett a szállítmány értéke

lassítja, nehézkessé teszi a szállítást (több millió forint átszámolása nem kis idő!)

a szállító járműnek addig várakoznia kell (könnyű célponttá válhat)

Sommás átvétel

gyorsított, egyszerűsített átvétel

nagyobb egységekben kezelik a pénzt, dobozokban veszik át

lerövidül az átadási idő, viszont nagyobb a tévedés lehetősége (címlet vagy darabszám szerint eltérés)

a szállító járműnek ugyan rövidebb ideig, de várakoznia kell (könnyű célponttá válhat)

Zsákos (csomagonkénti) vagy átvevő nélküli átvétel (pl. automata)

-2-

A feladat végrehajtásának menete

a szállító igazolja magát
az értéket, pénzt megszámlolják, a kísérőlevelet aláírják
előkészítik a szállító személy távozását, jelzik a központnak, hogy megkezdődött a szállítás
a célállomáson megtörténik az átadás
a feladat befejezését jelzik a központnak

A rakodás módjai:

1. nyílt
járdakockázat!
megálláskor a helyzet felderítése, veszély esetén továbbhajtás
pénzszállítók és objektumvédők együttműködése
a rakodása biztosítása
2. zárt
illetéktelen személyek mozgásának megakadályozása
a rakodás biztosítása
3. külső zsilipnél
a gépkocsi közvetlenül a zsilipnél álljon
illetéktelenek távoltartása
4. belső zsilipnél
zárt területen történik a rakodás
illetéktelenek nem lehetnek itt

42.

A szállítás technikai eszközei és dokumentumai

A pénz- és érték kísérése, szállítása a vagyonvédelmi szakma egyik legveszélyesebb és a legnagyobb felkészültséget igénylő területe.

rendkívül komplex feladat:

- a pénzt és értéket idegen területen kell „mozgatni
- a mozgatás nem zárt objektumokban történik
- az idegen környezet miatt könnyebb a mozgó vagyont felderíteni, megfigyelni, gyenge pontot találni
- nagy a csábítás (kívülről, belülről)
- a ki- és berakodásnál az érték egy helyben van, a támadás itt a legvalószínűbb
- meghatározó az emberi tényező

A pénz és érték mozgatásának két alapformája van: kísérés és szállítás.

SZÁLLÍTÁS

a vagyon mindenképpen átkerül a feladatot elvégző személyhez, így az átvétellel a felelősség is az övé

formái: gyalogosan (egy vagy több személyes, eszközös, pl. hangriasztós táska, füstölős táska...), járművel, gépjárművel, megerősített (páncélozott gépjárművel), páncélautóval, különleges úton (hajó, repülő)

a végrehajtás módja szerint:

- egy vagy több gépkocsival (megtévesztés céljából)
- kísérő gépkocsikkal
- rendőrségi kísérettel

a gyalogos szállítás formái:

- soros biztosítás (elől, hátul)
- követő biztosítás (hátról)
- kombinált biztosítás
- demonstratív biztosítás (szorosan a szállító személyhez igazodva)

Az értékszállító személy mindig a járda belső oldalán haladjon!

-2-

A szállítás technikája

FEGYVERTELEN GÉPJÁRMŰVES PÉNZSZÁLLÍTÁS

speciális értékőrző és tároló doboz
csak adott helyen és időben, adott személy veheti ki az értéket
jogtalan támadás esetén a pénz (vegyi, elektronikus úton)
megsemmisül
a gépkocsit megtámadni értelmetlen

FEGYVERES PÉNZSZÁLLÍTÁS GÉPJÁRMŰVEL

megerősített, speciális gépkocsi
a védelem elsősorban a személyzetre és nem az értékre irányul
páncélautó (tulajdonképpen egy mozgó trezor)
ebben az esetben a védelem összetett (mechanikai, elektronikai és
személyi)
egy vezető + egy fegyveres kísérő + egy értékkezelő (fegyveres)
a vezető nem hagyhatja el a járművet!

A szállítás dokumentuma a menetlevél.

43.

A pénz- és értékszállítás megszervezése, végrehajtása

A pénz- és értékszállítás szervezése, tervezése és maga a feladata több munkafázisból áll.

A szervezési ciklus:

a cél meghatározása

a tervezés (előtanulmány, különböző útvonaltervek kidolgozása)

a végrehajtás megszervezése (személyi és tárgyi feltételek biztosítása, az együttműködés megszervezése)

a feladat végrehajtása (az intézkedések és tevékenységek elvégzése)

a végrehajtás ellenőrzése (ha voltak a tervtől eltérő dolgok, milyen okból, hasznosítható tapasztalatok, következtetések)
utólagos intézkedések (értékelése, elemzés)

A szervezés vonatkozhat

- a pénzszállítási tevékenység egészére = általános szint
- egy nagyobb részterületre = különös szint
- egyes konkrét esetekre = egyedi szint

A végrehajtás során figyelembeveendők:

- személyi
- tárgyi feltételek meghatározása
- a végrehajtás módjának meghatározása

KÍSÉRÉS

a mozgatott vagyon nem kerül ki a megbízó kezéből, azt a vagyonőr csak biztosítja

támadás esetén villámgyors helyzetfelismerésre van szükség
a jogos védelmi helyzet megállapítása után kerülhet sor a védelemre, amelynek arányosnak kell lennie

a kísérés történhet: gyalogosan, tömegközlekedési eszközön, taxin, járművel, gépjárművel, egyéb speciális eszközön

-2-

végrehajtandó feladatok

- körültekintő szerződéskötés
 - tájékozódás, előkészítés
 - személyek felkészítése, eligazítása
 - technikák meghatározása, kipróbálása
 - kísért személlyel való találkozás, útvonal, mozgás célállomás egyeztetése
 - kísérés végrehajtása
 - a célállomás elérése
 - a feladat befejezése
 - végrehajtás ellenőrzése
- **végrehajtási szempont**
- felkészülés a feladatra (személy, tárgyi feltételek)
 - útvonalak, gyenge pontok meghatározása
 - az egyes személyek feladatainak meghatározása
 - hír és kommunikáció egyeztetése
 - helyismeret
 - jó egészség, fizikai és pszichikai állapot

SZÁLLÍTÁS

a vagyon mindenképpen átkerül a feladatot elvégző személyhez, így az átvétellel a felelősség is az övé

formái: gyalogosan (egy vagy több személyes, eszközös, pl. hangriasztós táska, füstölős táska...), járművel, gépjárművel, megerősített (páncélozott gépjárművel), páncélaúttal, különleges úton (hajó, repülő)

a végrehajtás módja szerint:

- egy vagy több gépkocsival (megtévesztés céljából)
- kísérő gépkocsikkal
- rendőrségi kísérettel

a gyalogos szállítás formái:

- soros biztosítás (elől, hátul)
- követő biztosítás (hátról)
- kombinált biztosítás
- demonstratív biztosítás (szorosan a szállító személyhez igazodva)

44.

A szállító jármű megállása, a kiszállás szabályai rendkívüli helyzetekben

A rakodás módjai:

nyílt

járdakockázat!

megálláskor a helyzet felderítése, veszély esetén továbbhajtás

pénzszállítók és objektumvédők együttműködése
a rakodása biztosítása

zárt

illetéktelen személyek mozgásának megakadályozása
a rakodás biztosítása

külső zsilipnél

a gépkocsi közvetlenül a zsilipnél álljon
illetéktelenek távoltartása

belső zsilipnél

zárt területen történik a rakodás
illetéktelenek nem lehetnek itt

A szállítás technikája

FEGYVERTELEN GÉPJÁRMŰVES PÉNZSZÁLLÍTÁS

speciális értékőrző és tároló doboz

csak adott helyen és időben, adott személy veheti ki az értéket
jogtalan támadás esetén a pénz (vegyi, elektronikus úton)
megsemmisül

a gépkocsit megtámadni értelmetlen

FEGYVERES PÉNZSZÁLLÍTÁS GÉPJÁRMŰVEL

megerősített, speciális gépkocsi

a védelem elsősorban a személyzetre és nem az értékre irányul
páncélautó (tulajdonképpen egy mozgó trezor)

ebben az esetben a védelem összetett (mechanikai, elektronikai és személyi)

egy vezető + egy fegyveres kísérő + egy értékkezelő (fegyveres)
a vezető nem hagyhatja el a járművet!

-2-

A pénzszállítások elleni támadás lehetnek:

- **spontán (véletlen)**
- **előre kitervelt**

a spontán támadásra nem lehet számítani, tehát nagyon fontos a vagyonőrök helyzetfelismerő képessége, felkészültsége, technikailag és szakmailag felkészült vagyonőröket spontán támadás nagyon ritkán ér

az előre kitervelt támadás megbeszélte helyen és időben, terv szerint zajlik, amely tartalmazhatja az emberi hiányosságokat (kifigyelték őket), technikai feltételek hiányát, a kialakult rutint, ezért fontos a járatokon a folyamatos információgyűjtés, belső és külső ellenőrzés, az útvonalak változtatása, a vagyonőrök felkészültsége (szituációs gyakorlatok)

legkritikusabb helyek, helyzetek

- ki- és berakodás, járdakockázat
- elhagyott, kivilágítatlan célállomás
- gyér forgalmú útszakasz
- baleseti helyszín (mint csapda)
- műszaki hiba, elhárítás
- robbantással fenyegetés
- tűz

támadás esetén ajánlott magatartás

- menekülés
- kitérés, kitörés
- arányos védekezés

45.

A személyvédelem fogalma, fő területei, eszközei

A személyvédelmi tevékenység fogalma

a személyvédelmi tevékenységet végző a szerződés keretei között a megbízó személyi biztonságának fizikai, technika védelmét látja el

- **szükséges a szerződés**
- **a tevékenységet végző személy jogai nem léphetik túl a megbízó jogait**
- **a tevékenység a személyi biztonság védelmére vonatkozik**
- **a védelem lehet fizikai (testi erő) és technikai (technika, speciális módszer**

A személyvédelmi tevékenység olyan eljárások, intézkedések és tevékenységek összessége, melynek során fizikailag biztosítjuk a védendő személy egy adott helyen való tartózkodásának, pihenésének, utazásának tárgyalásának zavartalanságát, illetve jogtalan támadásának megelőzését, megakadályozását, a támadás elhárítását.

A személyi védelem = élőerős védelmi megoldás, tehát a védelmet nem technika látja el, hanem ember.

A személyvédelem = speciális személy-vagyonvédelmi, komplex tevékenység, a megbízó személye fizikai védelmének ellátása

A személyvédelem kiterjesztése

A személyvédelem lehet teljes körű (komplex) és részleges.

Teljes körű védelemnél a megbízó tartózkodási helye, családtagjai, partnerei is belesznek a biztosításba, míg részleges védelemnél csak a megbízó személye és csak meghatározott helyen és időben kerül védelem alá.

-2-

A személyvédelem és az objektumvédelem kapcsolata

E két védelmi formát nem lehet egymástól elhatárolni, így kerülhet sor arra, hogy lakást, objektumot a klasszikus őrzésvédelmi módszerrel (pontőrzéssel vagy járőrözéssel őrzünk) őrzünk azért, hogy a bent tartózkodó személy fizikai védelme megvalósulhasson.

Nem mindig állhatunk a védett személy mellett, jogait, magánéletét, magántitkait a messzemenően tiszteletben kell tartanunk.

Védett személy --- objektum --- magánlakás

Egy objektumnál (pl. irodaház, üzem) számolni kell más rendvédelmi vagy rendészeti tevékenységet ellátókkal, míg magánlakásnál a birtokvédelem, a tulajdonosi jogosultságok lépnek előtérbe.

Személyvédelem utazás közben

az egyik legkényesebb feladat, **kritikus pontok: az utazás és a rendezvény**

a legalapvetőbb feladatok:

- az utazás útvonalának, célállomásának, céljának megismerése
- útvonal és pihenők megtervezése
- gépjármű védelmének megszervezése
- a célállomáson a védelmi feladatok megtervezése
- a végrehajtáshoz szükséges személyi és technikai feltételek megállapítása

Személyvédelem rendezvényen

a rendezvényekre, akár sport, kulturális vagy politikai, jellemző, hogy ott szervezett biztosítás van

-3-

meghatározó tényezők:

- a rendezvény jellege
- helyszín
- a védett személy milyen minőségben jelenik meg? (előadó, vendég...)
- a rendezvény hangulata (ellenségeskedés...)
- a védett személy várható magatartása, fellépése
- a rendezvénybiztosításra vonatkozó előírások, szabályok

A személyi védelem technikai eszközei**1. megbízó technikai védelméhez szükséges eszközök**

telepíthető vagy fix mozgásérzékelők
kül- és beltéri érzékelők, jelzők, kamerák
rádiós vagyonvédelmi rendszerek
speciális mechanikai védelmi berendezések
speciális pénzszállító vagy irattáska...

2. közvetlen személyi védelemhez szükséges eszközök

golyóálló mellény
lövedék áthatolását nehezítő, akadályozó eszközök
eszközök, fegyverek, kutya

3. járulékos technikai felszerelések

speciális (páncélozott) gépjármű
hírtechnikai eszközök
tűzszerész eszközök

46.

A személyvédelem megszervezése

Személyvédelem utazás közben

az egyik legkényesebb feladat, **kritikus pontok: az utazás és a rendezvény**

a legalapvetőbb feladatok:

- az utazás útvonalának, célállomásának, céljának megismerése
- útvonal és pihenők megtervezése
- gépjármű védelmének megszervezése
- a célállomáson a védelmi feladatok megtervezése
- a végrehajtáshoz szükséges személyi és technikai feltételek megállapítása

Személyvédelem rendezvényen

a rendezvényekre, akár sport, kulturális vagy politikai, jellemző, hogy ott szervezett biztosítás van

meghatározó tényezők:

- a rendezvény jellege
- helyszín
- a védett személy milyen minőségben jelenik meg? (előadó, vendég...)
- a rendezvény hangulata (ellenségeskedés...)
- a védett személy várható magatartása, fellépése
- a rendezvénybiztosításra vonatkozó előírások, szabályok

A SZEMÉLYVÉDELEM FORMÁI

a megbízás tárgya szerint:

- teljes körű (komplex)
- részleges

a megbízás időtartama szerint:

- hosszabb idejű (több hónap, év)
- rövidebb idejű (1-2 hét, hónap)
- alkalmi jellegű (néhány óra, 1-2 nap)

-2-

a megbízó személyének védelme szempontjából:

- csak a megbízó személye
- a megbízó és családtagjai
- megbízó és környezete

a megbízás célja szerint:

- magán
- üzleti
- komplex
- speciális

a végrehajtás oldaláról:

- egyszemélyes
- többszemélyes
- komplex (+ technikai védelem)

Személyvédelmi tevékenység végrehajtási fázisai (megvalósítási folyamat)

1. szerződés előkészítése, információgyűjtés
2. szükséges erők, eszközök felmérése, előkészítése
3. szerződéskötés, naplózás
4. védelmi terv kidolgozása
5. végrehajtás
6. utóellenőrzés
7. naplózás, iratok megőrzése, információvédelem

Kutyás őrzéssel végrehajtott személyvédelem sajátosságai, szabályai

Csak vizsgáztatott kutyával! (zárt objektumban, magánterületen nem szükséges, de ajánlott)!

Eszközök és fegyverek tartási, használati szabályai

gumibot, gázspray, őrkutya

fegyver speciális személyvédelmi területen csak akkor megengedett, ha teljes körű (komplex) – jogos védelem szabályai az irányadók

A személyvédelemben megengedett tevékenységi formák

Személyes szabadságot nem sértő személyvédelmi tevékenység

elsősorban megelőző jellegű

a személy biztonságát fenyegető személyt felkérhetem kilétének közlésére, jogsértő magatartásának abbahagyására, igazoltatásra hatósági személyt kérhetek fel

Személyes szabadságot sértő, arányos mérvű testi erő alkalmazása

a védett személy biztonságát fenyegető támadás elhárítható, a jogosulatlan belépés adott területre megakadályozható, a bentlévő jogosulatlan személy eltávolítható, bűncselekményt elkövető tettenérés esetén elfogható

Védelmi eszközök jogszerű használata

gumibot, gázspray, kutya, fegyver

arányos mértékben a jogos védelem keretein belül

Egyéb tevékenységi szabályok

személyvédelmi tevékenységben résztvevő személy nem igazoltathat, hatósági jogkörrel nem rendelkezik, hatóság működését, intézkedését nem akadályozhatja, még a védett személy érdekében sem a tevékenységével kapcsolatos igazolványt köteles magánál tartani, formaruhát viselni és az általános szabályokat betartani

A személyvédelmi tevékenységet befolyásoló támadási szituációk, formák

1. a védelem jellege **MEGELŐZŐ** tevékenység
óvatosság, előrelátás, preventív
2. a védelem jellege **SZÜKSÉGES** tevékenység
a fenyegetés konkrét, létező dolog, elhárító

preventív személyvédelem

a cél a spontán támadások megelőzése, támadást előkészítő magatartások és tevékenységek felfedése, késleltetése
kevesebb tervezés, kisebb létszám és technika

-4-

elhárító személyvédelem

konkrét fenyegetettség esetén (saját, hozzátartozói testi épsége, vagyontárgyak...)

bármelyik támadási formát választja az elkövető, a személyvédelmet ellátó személynek nincs könnyű dolga

fontos a bizalom, az összeszokottság, a fenyegető kilétének ismerete, a támadás célja

mindkét esetben számolni kell a provokációval

A személyvédelem egyéb kérdései

Mindig szem előtt kell tartani, hogy bármely esemény bekövetkezése esetén első az élet és az egészség mentése, második a vagyonmentés és csak ezután következik a tettes elfogása, a helyszín biztosítása...

A személyvédelem speciális személyi képességei

speciális felkészültség

megjelenés, fizikai erőnlét, gyors észjárás, jó helyzetfelismerő képesség, önvédelmi jártasság, megfelelő pszichikai és elméleti, gyakorlati felkészültség (jogosítvány, idegen nyelv)

47.

A személyvédelmet ellátó őr intézkedési lehetőségei, az intézkedés szabályai

A személyvédelemben megengedett tevékenységi formák

Személyes szabadságot nem sértő személyvédelmi tevékenység

elsősorban megelőző jellegű

a személy biztonságát fenyegető személyt felkérhetem kilétének közlésére, jogsértő magatartásának abbahagyására, igazoltatásra hatósági személyt kérhetek fel

Személyes szabadságot sértő, arányos mérvű testi erő alkalmazása

a védett személy biztonságát fenyegető támadás elhárítható, a jogosulatlan belépés adott területre megakadályozható, a bentlévő jogosulatlan személy eltávolítható, bűncselekményt elkövető tettenérés esetén elfogható

Védelmi eszközök jogszerű használata

gumibot, gázspray, kutya, fegyver

arányos mértékben a jogos védelem keretein belül

Egyéb tevékenységi szabályok

személyvédelmi tevékenységben résztvevő személy nem igazoltathat, hatósági jogkörrel nem rendelkezik, hatóság működését, intézkedését nem akadályozhatja, még a védett személy érdekében sem a tevékenységével kapcsolatos igazolványt köteles magánál tartani, formaruhát viselni és az általános szabályokat betartani

A személyvédelmi tevékenységet befolyásoló támadási szituációk, formák

a védelem jellege **MEGELŐZŐ** tevékenység
óvatosság, előrelátás, preventív

a védelem jellege **SZÜKSÉGES** tevékenység
a fenyegetés konkrét, létező dolog, elhárító

-2-

preventív személyvédelem

a cél a spontán támadások megelőzése, támadást előkészítő magatartások és tevékenységek felfedése, késleltetése
kevesebb tervezés, kisebb létszám és technika

elhárító személyvédelem

konkrét fenyegetettség esetén (saját, hozzátartozói testi épsége, vagyontárgyak...)
bármelyik támadási formát választja az elkövető, a személyvédelmet ellátó személynek nincs könnyű dolga
fontos a bizalom, az összeszokottság, a fenyegető kilétének ismerete, a támadás célja

mindkét esetben számolni kell a provokációval

A személyvédelem egyéb kérdései

Mindig szem előtt kell tartani, hogy bármely esemény bekövetkezése esetén első az élet és az egészség mentése, második a vagyonmentés és csak ezután következik a tettes elfogása, a helyszín biztosítása...

A személyvédelem speciális személyi képességei

speciális felkészültség
megjelenés, fizikai erőnlét, gyors észjárás, jó helyzetfelismerő képesség, önvédelmi jártasság, megfelelő pszichikai és elméleti, gyakorlati felkészültség (jogosítvány, idegen nyelv)

48.

A rendezvénybiztosítás fogalma, fajtái

49.

A rendezvénybiztosítás végrehajtásának szabályai

A rendezvények biztosítása azon intézkedések és tevékenységek összessége, amely kisebb-nagyobb csoportokat, tömegeket vonzó események zavartalansága, a rendezvényen résztvevők személy- és vagyonbiztonsága érdekében kerül alkalmazásra.

A rendezvénybiztosítás célja:

- a zavartalanság biztosítása
- a rendbontás megakadályozása (a rendbontást előidéző személyek kiszűrése, kiemelése)
- illetéktelen személyek távoltartása
- a vezetők testi épségének megóvása

a rendezvények fajtái:

- **politikai rendezvények**
- **tüntetés, felvonulás**
- **sportrendezvények**
- **kulturális rendezvények (koncert, kiállítás)**
- **gazdasági rendezvények (kiállítás, vásár)**
- **katonai rendezvények (eskütétel, tisztavetés, fegyverbemutató, hadgyakorlat)**

a rendezvények zavartalanságáért a szervezők felelősek

(legalább **72 órával** a rendezvény megtartása előbb meg kell kérni az engedélyeket, politikai rendezvény esetében a gyülekezési törvény szerint, szintén 72 órával előbb engedélyeztetni kell)

-2-

POLITIKAI

választások időszakában

tudni kell:

- kik szervezik, szabad téren vagy zárt objektumban
- létszám, a résztvevők összetétele
- egy vagy több helyszín, útvonal
- gyalogos vagy járművel
- várható-e ellendemonstráció, provokáció
- a rendőrség kivonul, személyeket kell-e biztosítani
- eszközök, tárgyak bevihetők-e

a biztosítás kiterjed:

- a helyszín közvetlen környezetére
- az útvonal biztosítására
- parkolóhelyek kijelölésére, azok biztosítására
- a felvonulók előtti és mögötti helyszínekre
- zárt rendezvény esetén az illetéktelenek kiszűrésére, illetve bejutásuk megakadályozására

a szervezés előtt **fontos a helyszínmegismerés, a helyszínbejárás**

(további feladatok: a biztonsági feltételek, kockázati tényezők meghatározása, megelőzési intézkedések)

a rendezvénybiztosítók karszalaggal (esetleg formaruhában), fegyver nélkül látják el a feladatot

SPORT ÉS KULTURÁLIS

- helyszínhez kötött, zárt terület
- a létesítmény befogadóképessége meghatározza a nézők létszámát
- pontosan meghatározható a kezdés és a befejezés időpontja
- kiépített ki-beléptető kapuk, kötelező tűzvédelmi szabályzat

fenti körülmények megkönnyítik a biztosítás megszervezését

-3-

feladatok:

- **a belső tér biztosítása**
 - a küzdőteret és a nézőteret elválasztó kerítés megfelelősége
 - videokamerás felügyelet
 - hatósági előírások betartása (teherbíró képesség)
 - tűzvédelem, elsősegélynyújtó helyek
 - a rajongók és az ellentábor elkülönítése
 - a szereplők, játékosok bevonulásának biztosítása
 - hangosbeszélő biztosítása
- **az objektum külső biztosítása**
 - a beléptető kapuknál biztonsági ellenőrzés
 - egy-egy kapunál 3-4 biztonsági személyzet
 - rendzavarók, részekek kiszűrése
 - figyelni azokat a helyeket, ahol a jeggyel nem rendelkezők esetleg bemászhatnak
- **az öltözők biztosítása**
 - a szereplők, játékosok testi épségének biztosítása
 - illetéktelen személyek belépésének megakadályozása
 - értékek őrzése, lopások megakadályozása

a biztosítók megkülönböztető öltözékben legyenek, fegyver nélkül

KIÁLLÍTÁSOK

a biztosítás nem a rendezvény megnyitásakor, hanem a kiállítandó tárgyak adott helyszínre való szállításával kezdődik

ellenőrizni kell:

- az objektum biztonságát
- a nyílászárókat
- belső közlekedők beláthatóságát
- tűzvédelem eszközeit

-4-

feladatok:

- a látogatók ellenőrzése
- fényképezőgépek, videokamerák bevitelének megakadályozása
- a látogatók számának korlátozása (a teremőr mennyi embert képes ellenőrizni)
- a teremőrök hírtechnikai és kommunikációs eszközökkel való felszerelése
- a kiállított tárgyak elektronikai és videokamerás felügyelete

GAZDASÁGI

- kiállítás, bemutatás

célja: üzletkötés, piacteremtés, lakossági vásárlási lehetőség**jellemzők:**

- nagy értékű áruk, eszközök vannak ideiglenes körülmények között
- több, különböző profilú cég
- a belső térben több biztonsági cég tevékenykedik
(a pavilonok ellenőrzése, tűzvédelmi és biztonsági szabályok betartása, tárgyalások zavartalanságának biztosítása)
- a külső tér, a ki- és beléptetés biztonságáról a szervező gondoskodik
(a cégek által beszállított és a kiszállítandó árukat is ők ellenőrzik)
- időnként nagyobb tömegek vannak jelen (zsebesek)

rendkívüli esemény esetén a szervező biztonsági szolgálata intézkedik

Mindenfajta rendezvényre érvényes szabály, hogy a rendezvény befejezésekor értékeljük a biztosítás eredményességét, hatékonyságát, különös figyelemmel a rendkívüli események bekövetkezését követő intézkedések szakszerűségét és gyorsaságát illetően (utólagos értékelés = tévedések kiküszöbölése, a továbbiakban eredményesebb végrehajtás).

50.**A rendkívüli esemény fogalma, csoportosítása****Rendkívüli esemény:**

az adott intézmény politikai, gazdasági szervezet, stb. funkcionális feladatainak ellátását akadályozó vagy megbénító szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartások, illetve váratlan események összessége, amely magában hordozza a személyek életének, testi épségének veszélyeztetettségét, vagyoni kár és egyéb hátrány bekövetkezésének a lehetőségét.

Formái:

Erőszakos behatolás (betörés)

Robbantással való fenyegetés

Közvetlen életveszélyes fenyegetés, bankrablás, túszejtés

Robbanás, tűz, közmű súlyos meghibásodása

Az események:**Történések**

természeti katasztrófák, civilizációs (ipari katasztrófák, nukleáris, vegyi, gáz, tűz, robbanás)

Cselekmények

terrorcselekmények

közveszély okozása, közveszéllyel fenyegetés

erőszakos behatolás

vagyontárgyak elleni erőszak

objektumok személyzete elleni erőszak

Egyéb események

közművek meghibásodása

áramkimaradás

51.

Intézkedések a rendkívüli események bekövetkezése esetén

52.

Intézkedések súlyos, sok ember életét veszélyeztető, nagy anyagi kárral járó rendkívüli események bekövetkezése esetén (tűz, robbanás, egyéb ipari katasztrófa, környezetszennyezés, stb.)

1. **a kárelhárításra hivatott szervek (tűzoltóság, polgári védelem, rendőrség, mentők) azonnali kiértesítése**
2. **kiérkezésükkor tájékoztatás**
3. **a vezetők értesítése**
4. **az élet és az anyagi javak mentése**
5. **az objektum személyzetének és a biztonsági személyzet értesítése, tájékoztatása**
6. **közreműködés a helyszín biztosításában, a rend fenntartásában**
7. **az objektum zavartalan működésének biztosításában való közreműködés**
8. **az illetéktelen személyek eltávolítása, távoltartása**
9. **a rendkívüli esemény felszámolása után jelentés megírása**

ERŐSZAKOS BEHATOLÁS (BETÖRÉS)

Erőszakos behatolás, amikor ismeretlen személy(ek) az érintett épületbe, helyiségbe az arra illetékes engedélye nélkül erőszakkal behatolnak.

Célja:

- anyagi haszonszerzés
- információszerzés
- bosszú, zavarkeltés, károkozás

ROBBANTÁSSAL VALÓ FENYEGETÉS

Robbanásveszélyes objektum:

az a terület, épület (köz és magán), valamint közmű, műtárgy, közlekedési eszköz, útszakasz, vagy ahol terrorjellegű fenyegetésről, robbanótestek, küldemények elhelyezéséről adatokkal rendelkezünk

-2-

Robbanóanyag:

Minden olyan anyag, szerkezet, amelyben megfelelő indító impulzus hatására nagy mennyiségű kémiai és fizikai energia szabadul fel, jelentős hőmérséklet és gáztérfogati növekedés kíséretében (100.000 m/sec lökőerő)

A területmentesítés célja:

a robbanásveszélyes fenyegetettség felderítése, a fenyegetés eszközeinek hatástalanítása, elszállítása

a felderítés lehet:

- vizuális
- műszeres (csak rendőrség)
- kutyás (csak rendőrség)

a bombafenyegetés módjai:

- telefon
- postai út (levél, csomag)
- ajándékozás
- elrejtés, otthagyas

Minden bombabejelentést vagy fenyegetést ki kell vizsgálni!

Bombafenyegetés esetén két lényeges információ van: **a robbanás várható ideje és a bomba helye.**

Az intézményvezető feladatai

teljes vagy részleges kiürítés

A biztonsági szolgálat feladatai

az illetékes rendőrkapitányságnak jelentést adni

a tűzoltók tájékoztatása

vezetők tájékoztatása a lehető leggyorsabban, mivel a kiürítés végrehajtására vonatkozó döntés a vezetőség felelőssége

diszpécserszolgálat tájékoztatása

kamerás megfigyelőrendszer üzemeltetése

-3-

a területek átkutatására intézkedni kell, gyanús csomagok felderítése, szemrevételezés megkezdése
kulcsok számbavételezése
tűz- és behatolásjelző központok ellenőrzése
figyelní az objektum külső környezetét
parkoló és garázs területének ellenőrzése
az intézményben lévő vendégek és dolgozók létszámának meghatározása

A bombariadó levezetésének biztonsági intézkedései

- azonnali, teljes kiürítés
- azonnali, részleges kiürítés
- munkahelyek átkutatása
- biztonsági személyzet kutatása
- rendőrségi specialisták bevetése

MINDEN HELYISÉGBEN LEGYEN EGY KIÜRÍTÉSI UTASÍTÁS – BOMBAFENYEGETÉS ESETÉRE!

KÖZVETLEN, ÉLETVESZÉLYES FENYEGETÉS, BANKRABLÁS, TÚSZEJTÉS

A fenyegetést végrehajtó személy követelésének bejelentése érdekében **fegyver vagy más, az élet kioltására is alkalmas eszköz felhasználásával fizikai erőszakot alkalmaz** az intézmény dolgozójával vagy ügyfelével szemben.

Ennek leggyakoribb esete a **bankrablást követő túszejtés**, de nem kizárt állami szervezet vezetőjének ilyen jellegű fenyegetése sem (pl. igazságügy-minisztériumban elkövetett önrobbantással való fenyegetés esete)

A bankrablásra készülő személy felismerésére, a gyanús magatartás észlelésére elsősorban a biztonsági őrnek van lehetősége (az elkövető többször megfordul a helyszínen, a közelből megfigyeléseket végez)

-4-

ÁLTALÁNOS SZABÁLY:**tiltakozás nélkül engedelmeskedni kell az elkövető utasításainak!**

(ha nem a biztonsági őr ejti túsul a bankrabló, az őrnek fel kell ajánlania magát a vétlen állampolgár helyébe)

ROBBANÁS, TŰZ, KÖZMŰ SÚLYOS MEGHIBÁSODÁSA

gázrobbanás, elektromos berendezés robbanása, robbanóanyagok robbanása, szándékos gyújtogatás, csőrepedés

A rendkívüli események bekövetkezését szakszerű karbantartással, a berendezések üzemszerű működtetésével általában **megelőzhetjük** (de rendkívüli esemény anyaghibából is bekövetkezhet, erre viszont fel kell készülni).

(elektromos robbanást áramtalanítással megakadályozhatjuk, csak az után lehet megkezdeni a tűzoltást,

gázszivárgás észlelése esetén riasztani kell az épületben lévőket, hogy hagyják el az épületet, az épületet áramtalanítani a külső főkapcsolóval kell, a kiürített épületet a biztonsági szolgálatnak őriznie kell

a rendkívüli események megelőzése a biztonsági személyzet feladata

A biztonsági rendszerbe tartoznak mindazok az eljárások, intézkedések, emberi tevékenységek és technikai eszközök összehangoltsága, amelyek biztosítják az adott üzem vagy intézmény zavartalan funkcionális működését, a bűncselekmény vagy más rendkívüli esemény bekövetkezésének a megelőzését.

53.

Intézkedések bombával történő fenyegetés esetén

Bejelentés vétele ideje alatt húzom az időt, kérdezősködök, majd azonnal hívom a rendőrséget (célszerű két telefonvonal kialakítása, illetve hangrögzítő egység elhelyezése a portaszolgálatnál) és értesítem a megbízót (vagy az erre jogosult személyt).

A teendők, intézkedések jogszabályban nem szabályozottak.

MINDEN BEJELENTÉST KOMOLYAN KELL VENNI!

A területmentesítés célja:

a robbanásveszélyes fenyegetettség felderítése, a fenyegetés eszközeinek hatástalanítása, elszállítása

a felderítés lehet:

- vizuális
- műszeres (csak rendőrség)
- kutyás (csak rendőrség)

a bombafenyegetés módjai:

- telefon
- postai úton (levél, csomag)
- ajándékozás
- elrejtés, otthagyas

Minden bombabejelentést vagy fenyegetést ki kell vizsgálni!

Bombafenyegetés esetén két lényeges információ van: **a robbanás várható ideje és a bomba helye.**

Az intézményvezető feladatai

teljes vagy részleges kiürítés

A biztonsági szolgálat feladatai

az illetékes rendőrkapitányságnak jelentést adni
a tűzoltók tájékoztatása

vezetők tájékoztatása a lehető leggyorsabban,
mivel a kiürítés végrehajtására vonatkozó
döntés a vezetőség felelőssége

-2-

diszpécsterszolgálat tájékoztatása
kamerás megfigyelőrendszer üzemeltetése
a területek átkutatására intézkedni kell
gyanús csomagok felderítése
szemrevételezés megkezdése
kulcsok számbavételezése
tűz- és behatolásjelző központok ellenőrzése
figyelni az objektum külső környezetét
parkoló és garázs területének ellenőrzése
az intézményben lévő vendégek és dolgozók
létszámának meghatározása

A bombariadó levezetésének biztonsági intézkedései

- azonnali, teljes kiürítés
- azonnali, részleges kiürítés
- munkahelyek átkutatása
- biztonsági személyzet kutatása
- rendőrségi specialisták bevetése

**MINDEN HELYISÉGBEN LEGYEN EGY KIÜRÍTÉSI UTASÍTÁS –
BOMBAFENYEGETÉS ESETÉRE!**

54.**Intézkedések bankrablás, túszejtés, terrorcselekmény esetén**

A fenyegetést végrehajtó személy követelésének bejelentése érdekében **fegyver vagy más, az élet kioltására is alkalmas eszköz felhasználásával fizikai erőszakot alkalmaz** az intézmény dolgozójával vagy ügyfelével szemben.

Ennek leggyakoribb esete a **bankrablást követő túszejtés**, de nem kizárt állami szervezet vezetőjének ilyen jellegű fenyegetése sem (pl. igazságügy-minisztériumban elkövetett önrobbantással való fenyegetés esete).

A bankrablásra készülő személy felismerésére, a gyanús magatartás észlelésére elsősorban a biztonsági őrnek van lehetősége (az elkövető többször megfordul a helyszínen, a közelből megfigyeléseket végez).

ÁLTALÁNOS SZABÁLY:

tiltakozás nélkül engedelmeskedni kell az elkövető utasításainak!

(ha nem a biztonsági ört ejti túsul a bankrabló, az őrnek fel kell ajánlania magát a vétlen állampolgár helyébe)

55.**A rendészeti-vagyonvédelmi szabályzat tartalma**

rendészeti, vagyonvédelmi tevékenységet a vállalat valamennyi munkahelyén végezni kell

- **1. szint**
az első számú vezető teljes körű döntési jogkör
- **2. szint**
az első számú vezető helyettese
ellenőrzési és döntési jogok
rendészeti tevékenység irányítása
- **3. szint**
végrehajtás szintje pénzügy, munkavédelem,
tűzvédelem, munkaügy,
polgári védelem, jogügy

három fő munkaterület:

- a. őrzés
- b. portaszolgálat
- c. rendészeti felügyelet

Rendészeti-vagyonvédelmi szabályzat rövidítve: **RVSZ**

az első számú vezető adja ki (mivel ő a felelős a vállalat vagyonvédelmi helyzetéért), a szabályzatban rendelkezik az alábbiakról:

- rendészeti, vagyonvédelmi tevékenység irányítása
- rendészeti és vagyonvédelmi szervezet
- a vezetők és szervezeti egységek rendszertel, vagyonvédelemmel kapcsolatos feladatai
- a dolgozók kötelezései
- a rendészeti, vagyonvédelmi dolgozók jogai és kötelezettségei
- a rendészeti és vagyonvédelmi szervezet ügyrendje
- a saját maga és helyettese fenntartott jogai

a vezető fenntartott jogai

- rendőrségi feljelentés
- csomagok átvizsgálása
- személygépkocsik átvizsgálása

-2-

a rendészeti, vagyonvédelmi tevékenységet irányító helyettes

- koordinálja a munkát
- megteremti a tárgyi feltételeket
- közreműködik a személyi feltételek megteremtésében
- ellenőriz és beszámoltat
- véleményezi a jelentéseket
- ellenőrzi a kárügyeket és kártérítéseket

a rendészeti, vagyonvédelmi szervezet

- az első számú vezető döntéseit rögzíti

a vezetői szintek feladatai

- vagyon megőrzése
- az RVSZ betartatása
- anyagok, gépek, berendezések védelme
- biztonsági berendezések működőképességének fenntartása
- egyértelmű felelősségi rendszerek működtetése (munka- és tűzvédelem)
- engedélyezési és ellenőrzési jogok gyakorlása
- bizonylati fegyelem betartatása
- károk és balesetek kivizsgálása, felelősség megállapítása
- napi munkakapcsolat fenntartása az érintett szakterületekkel
- oktatás, tájékoztatás

valamennyi alkalmazottra érvényes feladatok

- az RVSZ rendelkezéseinek megismerése és betartása
- az anyagok, berendezések rendeltetésszerű használata
- megfelelő magatartás
- jelentési kötelezettség
- rendkívüli esemény bekövetkezése esetén részt kell venniük az elhárításban, a károk enyhítésében és a helyreállításban

56.

A portaszolgálat ellátásának módszerei

A porta a vállalat és a külvilág érintkezési pontja, itt szűrhetők ki a külső hatások, a porta egyben a vállalat bástyája is, amely **állandó felügyeletet igényel**.

összetett feladat	be- és kilépések be- és kiszállítások áruvizsgálat kulcskezelés és kulcsórzés házirendek végrehajtása, betartása és betartatása
--------------------------	--

szabályozási feladatok

legfontosabb a munkaidőre és „nyitvatartási” időre vonatkozó intézkedések meghozatala (a „nyitvatartás” ideje nem feltétlenül azonos a munkaidővel, a „nyitvatartás” ideje alatt a belépéshez és a bent-tartózkodáshoz elegendő az **általános jogosultság**)

szabályozandó az engedélyezés rendje és a munkaidőn kívüli mozgás

kapcsolt feladatok meghatározása (újságok, postai küldemények átvétele, telefonkezelés, értékőrzés... - minél kevesebb legyen)

a legcélszerűbb az, ha **a portaszolgálatot két fő látja el** (így nem marad őrizetlenül a porta), több porta esetén egy fő többlet-létszámmal megoldható az állandó ügyelet, esetleg járőrök alkalmazása

végrehajtási feladatok

a személyi feltételek biztosítása (megfelelő létszámmal és alkalmas személyekkel)

tárgyi feltételek biztosítása

írásos feljegyzések (**portaszolgálati napló**, jelentési napló)

-2-

A portaszolgálat ellátásának különös kérdései

csomag és ruházat (személygépkocsi) átvizsgálása

körültekintő eljárásra van szükség, a vizsgálandó személyt **fel kell kérni**, ha nem hajlandó, **jegyzőkönyvet kell felvenni**, majd **tanú előtt** kell megvizsgálni a ruházatot vagy a csomagot (**ezt is jegyzőkönyv felvétele mellett**)

erőszak alkalmazása tilos!

a ruházat átvizsgálása nem ugyanaz, mint a motozás (pénzverdében, ékszerüzletben külön szerződés alapján megengedett)

elfogás – a rendőrség megérkezéséig (de ez általános állampolgári jog) vissza kell tartani az illetőt, akár testi kényszer alkalmazásával

illetéktelen és ittas személyek visszatartása, belépésük megakadályozása

alkoholszonda alkalmazása (befelé, munkavédelmi jellegű vizsgálat)

az ott dolgozó igazolja magát (belépő kártyával)

a látogatók ruházatát, csomagját nem kell átvizsgálni (viszont kötelező a ruhatár)

külön figyelem: mely munkaterületeken tilos egyedül tartózkodni (veszélyes, fokozottan védett területek)

munkaidőn túli bent-tartózkodás (munkaszüneti napok, ünnepnapok)

57.**A házirend tartalmának követelményei****Az RVSZ-ből levezethető (Rendészeti Vagyonvédelmi Szabályzat)**

- **általános**
- **elkülönült intézmények**
- a vállalatnál esetlegesen működő „albérlők”

szabályozási feladatok

- dönteni kell: munkásszállás, napközi otthon, üdülő üzemeltetéséről
- ki kell alakítani a közös használatú helyiségek igénybevételi rendjét (pl. tanácsterem előadóterem igénylése)
- vendégfogadások rendje
- rendezvények biztosítása (rendbiztosítása, ital, étel árusítása... stb.)
- öltözőhelyiségek rendje
- miről, hol kell bejelentést tenni a rendészet és a vezetőség felé
- speciális szabályozási igények (pl. diákothton esetében)
- térítési díjak
- szobák rendje
- kulcskezelés, kulcshasználat
- kapuzárás, -nyitás
- takarítás
- ételmelegítés, kávéfőzés...
- dohányzás
- tiltó rendelkezések (csendrendelet, szerencsejáték)
- értékmegőrzők, parkolási lehetőségek

- megállapodni az albérlőkkel
- belépési jogosultság
- közös helyiségek
- kulcsőrzés
- közös szolgáltatások

végrehajtási feladatok

- a végrehajtás az intézmény vezetőjének a feladatkörébe tartozik
- a kialakított házirend betartását célzó állandó ellenőrzés
- személyi nyilvántartás vezetése, szükség esetén a hozzátartozókkal fel lehessen venni a kapcsolatot (kórházba kerülés, szabadság)

58.**A tulajdonban okozott károk esetén teendők
(feljelentés, kártérítési kötelezettség, stb.)****bűncselekmény**

rendőrség hatásköre

szabálysértés

kisebb kárnál nem kell feltétlenül bejelenteni
a vezető mérlegelhet, hogy saját hatáskörben rendezi el vagy
rendőrségi feljelentést tesz
a feljelentés kétféle lehet:

- van elkövető és ismerjük
- az elkövető ismeretlen

magánnyomozást lehet folytatni, nem kell rögtön feljelentést tenni,
a kártérítési eljárás lefolytatása ettől független

fegyelemsértés

saját hatáskörben történő elbírálás, vizsgálat, határozatok, kártérítés
a kártérítési eljárás alapja a felelősség megállapítása

Kártérítési kötelezettség

- dolgozó fizet a munkáltatónak

*(csökkentett összeget, fizetéshez kötött
dolgozó 3 havi, vezető 1 évi fizetésével felel*

- munkáltató fizet a dolgozónak

teljes összeget

Munkáltatói kártérítés

*A munkavégzéssel kapcsolatos minden kárért vétkességre való tekintet
nélkül a munkáltató felelős,*

- kivéve:*
- ha kimutatható a dolgozó szándékos vagy gondatlan közreműködése*
 - a kár működési körén kívül eső elháríthatatlan okok következménye (árvíz, földrengés)*